

خرما

خبرنامی

خبرنامه‌ی داخلی انجمن ملی

خرمای ایران (شعبه‌ی کرمان)

اولین و تنها نشریه‌ی تخصصی خرمای ایران

سال دوم/شماره‌ی ۱۸ و ۱۷/بهار و اسفند ۱۳۹۱/صفحه

Number 17&18/ February&March 2013 / 16 Pages

در نشست بررسی مشکلات خرمای منطقه‌ی جنوب کرمان مطرح شد (صفحه‌ی ۸)

۹۰ درصد خرمای تولید کشور در داخل مصرف می‌شود

گفت‌وگو با غلامحسین و مصطفی عامری؛ تولیدکننده و صادرکننده‌ی خرما (صفحه‌ی ۴)

آینده‌ی خوبی در انتظار خرمای استان است

گفت‌وگو با ولی‌الله و نادر وطن‌خواه؛ تولیدکننده‌ی خرما (صفحه‌ی ۱۰)

هزینه‌های تولید بسیار افزایش یافته است

سال نو مبارک

در این شماره می‌خوانید:

- ۳ بخش‌نامه‌ی جدید گمرک نیازمند بررسی بیشتر است
- ۷ تلاش‌هایی برای مبارزه با آفت زنجره‌ی خرما
- ۱۱ محدودیتی در پرداخت تسهیلات به صادرکنندگان خرما وجود ندارد
- ۱۲ نقشه‌ی راه خرما و مسیر بهبود وضعیت خرمای کشور

پیام استاندار

بسم الله الرحمن الرحيم
یا مقلب القلوب و الابصار
یا مدبر اللیل و النهار
یا محول الحول و الاحوال
حول حالنا الی احسن الحال
بهار، جلوه‌ای از جمال حضرت دوست بر گستره‌ی طبیعت
گل‌افشانی می‌کند تا در صفای نوروز خنده‌ی تماشای ریاحین، هر

مخلوقی را به تسبیح خالق زیبایی‌ها وادارد.
تسبیح‌گوی او نه بنی‌آدمند و بس
هر بلبلی که زمزمه بر شاخسار کرد
عید سعید نوروز و حلول سال یک‌هزار و سیصد و نود و دو هجری
شمسی را به مردم نجیب و شریف استان زرخیز و با طراوت و همهی
نخل‌داران سخت‌کوش در جای‌جای استان پُرگهر کرمان، تبریک و
تهنیت عرض می‌نمایم. خوش‌بختانه وضعیت تولید و صادرات خرما در

سال ۹۱ مطلوب بوده است و امیدواریم این روند در سال ۹۲ هم ادامه یابد تا این محصول مقدس، لذیذ و پُرانرژی برای همگان فراهم شود. لازم می‌دانم از دست‌اندرکاران کانون خرما، انجمن خرمای استان، اتاق بازرگانی و همهی زحمت‌کشان این عرصه قدردانی نمایم.

اسماعیل نجار

استاندار کرمان و رییس کانون خرمای کشور

سخن سردبیر

نرم‌زمک می‌رسد اینک بهار، خوش به حال روزگار

سال گذشته علی‌رغم تورم سالیانه ۱۷ درصدی در هزینه‌ی تولید پسته، قیمت پسته هماهنگ با این هزینه‌ها بالا رفت، چون قیمت دلار تقریباً ثابت بود و قیمت پسته وابستگی مستقیم با قیمت دلار دارد و جهش ۳۰۰ درصدی پسته جبران فشار مضاعفی بود که طی سالیان گذشته بر پسته وارد شده بود) و هنوز دقیقاً نمی‌دانیم که هزینه‌ی تولید یک کیلو خرمای مضافتی که حدود سه‌هزار تا سه‌هزار و پانصد تومان به فروش می‌رسد چقدر است و حاشیه‌ی سود چند است، ولی با همهی گرفتاری‌ها نظیر تحریم‌ها و شرایط سخت نقل و انتقال، بازار وضعیت متعادل‌تری داشته و شاهد نوسانات شدید سال گذشته نبودیم. ذخیره‌ی خرما هم برای نوروز و هم برای ماه مبارک معقول است. به امید روزی که دست‌کم ۵۰ درصد محصول نخلستان‌های ما روانه‌ی بازارهای بین‌المللی شود و تردید ندارم که به همت جوانان تحصیل‌کرده‌ای که در عرصه‌ی خرما فعال شده‌اند یک جهش صادراتی دور از انتظار نیست.

• خبرنامه‌ی خرما «بخ تسبیح» انجمن خرما است و اعضا را به هم پیوند می‌دهد و تلاش می‌کند ضمن اطلاع‌رسانی، آموزش در حدّ محدودی که چنین رسانه‌ای اجازه می‌دهد و ارائه‌ی نظرات و پیشنهادها را به اعضا به رسالتش بپردازد. ۱۶ شماره از خبرنامه‌ی خرما در تیراژ ۲۰۰۰ جلد منتشر شده و در سراسر کشور توزیع می‌گردد؛ نه فقط به استان‌های خرماخیز بلکه به کمیسیون کشاورزی ۳۴ اتاق بازرگانی کشور و بسیاری از دانشگاه‌ها ارسال می‌گردد.

و اما فعالیت‌های کمیسیون کشاورزی اتاق کرمان

• اندیشکده‌ی تدبیر آب ایران با حضور اندیشمندان و کارشناسان خبره‌ی این رشته و با حمایت مالی و حضور نماینده‌ی اتاق کرمان تشکیل شده. این تشکل یک نهاد قانونی ملی است و به مسائل آب ایران می‌پردازد و در این راستا از دانش و تجربه‌ی بزرگ‌ترین کارشناسان علمی، فنی و فقهی بهره می‌برد تا با چاپ رساله و مقالات به مقابله با مسائل و مشکلات برخیزد و به یاری دولتمردان بشتابد و آن‌ها را حل کند یا دست‌کم در جهت حل مسائل گام بردارد. نمونه‌ی مباحثی که اندیشکده به آن خواهد پرداخت عبارتند از: حقوق آب، نظام حقوقی و بهره‌برداری آب کشاورزی، مدیریت آب زیرزمینی در دشت‌های بحرانی.

• انجمن گلخانه‌داران جنوب استان تشکیل و راه‌اندازی شد. جنوب استان با حدود ۱۵۰۰ هکتار گلخانه حدود ۶۰۰/۰۰۰ تن محصول در سال تولید می‌کند و ۵۰۰ نفر به صورت مستقیم و ۱۵/۰۰۰ نفر به صورت غیرمستقیم در این گلخانه‌ها مشغول به کار هستند.

با صرفه‌جویی آب که از طریق کشت گلخانه‌ای حاصل می‌شود، با تولید فوق‌العاده در واحد سطح، با ایجاد اشتغال به نظر می‌رسد که در آینده نه‌چندان دور شاهد گسترش فزاینده‌ی فضاهای گلخانه‌ای در منطقه‌ی جنوب و سایر مناطق نیمه‌گرسبزی استان باشیم.

نوروزتان پیروز و امیدوارم سال و سال‌های خوش و سرشار از تندرستی در انتظار همهی خوانندگان خبرنامه‌ی خرما باشد. نوید سال‌های بهتر در افق پیداست و نفس باد صبا مشک‌فشان خواهد شد.

بوی باران، بوی سبزه، بوی خاک
شاخه‌های شسته، باران‌خورده، پاک
آسمان آبی و ابر سپید

برگ‌های سبز بید
عطر نرگس، رقص باد
نغمه‌ی شوق پرستوهای شاد
خلوت گرم کبوترهای مست
نرم‌نرمک می‌رسد اینک بهار
خوش به حال روزگار

در سرمقاله‌ی این شماره بر آن هستم تا گزارش‌گونه‌ای از فعالیت‌های انجمن خرما در یک‌سال گذشته را به نظر خوانندگان برسانم و سپس نگاهی به دست‌آوردهای تشکل‌هایی که زیرمجموعه‌ی کمیسیون کشاورزی اتاق کرمان هستند بنیادیم.

• در سالی که گذشت همایش ملی خرمای ایران به همت دانشگاه کرمان و با حمایت انجمن خرما برگزار شد و کتاب ویژه‌ی همایش در ۲۰۰۰ جلد، حاوی مقالات ارائه‌شده در همایش منتشر شد و در اختیار اساتید و محققان علاقه‌مند قرار گرفت. از همهی اساتید بزرگوار و مجربان سیاسی ویژه‌ی داریم.

• توره‌ای آموزشی- تجاری به خوزستان، ابوظبی، چین و نخلستان‌های بم سازمان‌دهی شد و برخی از اعضای انجمن خرما

در این تورها شرکت کردند. مشارکت در تورها، نمایشگاه‌ها، مسئولیت‌های خارج از کشور برای گسترش صادرات و آشنایی

با بازارهای بین‌المللی، آموختن و به‌کار بردن ساز و کارهایی که صادرات را تسهیل می‌بخشد و بازار می‌سازد و نگه می‌دارد، حائز اهمیت بسیار است و به همین دلیل انجمن خرما درصده است که در این زمینه فعالیت بیش‌تری انجام دهد و اعضای انجمن را ترغیب کند که هرچه بیشتر در این گونه‌ی رخدادها شرکت کنند.

• نشست‌های انجمن خرما به‌صورت مرتب و مکرر با مقامات کشوری و دانشگاهی و بانکی دایر بوده است و به مسائل گوناگون صنعت خرما پرداخته‌اند. دوره‌های آموزشی برای استانداردهای

و بسته‌بندی برگزار شده، دوره‌های دیگری با همکاری دانشگاه علوم پزشکی برای رعایت ضوابط بهداشتی در فرآیند ضبط و بسته‌بندی برگزار شده. تغییرات معقول در استانداردهای ملی خرما، نظیر مساله‌ی کلاک پس از جلسات متعدد با مسئولان

موسسه‌ی استاندارد به مرحله‌ی عمل و اجرا رسیده است، ده طرح پایلوت جهت بررسی خشکیدگی خوشه‌ی خرما در مراحل مختلف اجرا است؛ ۴ طرح در جیرفت، ۵ طرح در بم و یک طرح در شهداد. این طرح‌ها با همکاری اساتید معزز دانشگاه، کارشناسان مرکز تحقیقات وزارت کشاورزی و همکاری تنگاتنگ باغ‌داران به منصفه عمل و اجرا درآمده است. نیروی الهام‌بخش این پروژه‌ها دانشمند فریخته استاد غلامحسین شهیدی و همکاران محترم‌شان در دانشکده‌ی کشاورزی و مراکز تحقیقات وزارت جهاد کشاورزی هستند، سلامتی و توفیق همه را آرزومندیم.

• البته درست است که قیمت خرما نظیر پسته یک جهش ۳۰۰ درصدی نداشته (همین‌جا باید تذکر دوم که طی دوازده

سخن مدیر مسئول

در سال نو مثل یک خانواده باشیم

منت خدایی را که توفیقی عنایت کرد تا یک‌سال دیگر را با همکاری و پشتوانه‌ی شما عزیزان به پایان رسانیم.

قصد بر این بود که در این شماره ضمن تبریک و شادباش سال نو، گزارشی مختصر از عملکرد یک‌ساله‌ی خودمان ارائه کنیم، اما از آن‌جایی که مقاله‌ی استادم جناب مهندس ایرانی را دیدم که مانند همیشه جذاب، کامل و روان بود مصلحت را در این دیدم که در حد بضاعت اندک خود نگاهی گذرا داشته باشیم بر صنعت خرما در سالی که گذشت و نیم‌نگاهی به سالی که پیش رو داریم و در پایان تقاضایی عاجزانه از یک برادر کوچک. اما سالی که گذشت، چه از نظر تولید و چه از نظر صادرات، سال پرباری بود و شیرینی حاصل از این محصول منصفانه تقسیم شده بود و همین‌طور مصرف پلکانی آن تاکنون این نوید را می‌دهد که تا فصل برداشت آینده مشکلاتی نظیر آبپاشگی و با کمبود نخواهیم داشت. کیفیت خرما نیز به لحاظ خُتک بودن هوا در فصل برداشت، سبب افزایش رطوبت و طراوت در محصول شد، اما این موضوع می‌طلبد که عزیزان تولیدکننده در عرصه‌ی به‌موقع رطب بعد از عید به‌خصوص در مناطقی که رطب‌ها رطوبت بالاتری دارند تعجیل کنند و همین‌طور سردخانه‌داران محترم نیز برودت سردخانه‌ها را نسبت به سال‌های گذشته پایین‌تر نگهدارند تا دچار مشکل شکرک نشوند.

گرچه مواردی چون بعضی تعهدات ارزی و گمرکی، تعلل در پرداخت به‌موقع تسهیلات بانکی و بهره‌ی بالای آن‌ها، موارد تحریم‌ها و بعضی رقابت‌های ناسالم اعضا، کام این صنعت را گه‌گاهی تلخ می‌نمود. اگر بخواهیم نظری سری برعکس و کارشناسی برای سال آینده داشته باشیم می‌توان انتظار داشت علی‌رغم وجود تحریم‌ها و تلاطم‌های اقتصادی با امداد الهی و پشتوانه‌ی تجربیات گذشته و همت و هم‌پارای اعضا سالی پربرتر از سال گذشته را پیش رو داشته باشیم.

البته در بخش تولید، استقبال بیش‌تر از آبیاری‌های تحت فشار و استفاده‌ی بهینه از کود و مخصوصاً سم به لحاظ مطرح شدن مساله‌ی باقی‌مانده‌ی سموم برای صادرات، همین‌طور صنایع تبدیلی قابل استفاده و مدرن، سردخانه‌های بهداشتی با دمای ثابت و مناسب و در بخش صادرات برنسدازی، رعایت استانداردهای ملی و جهانی و نیز بسته‌بندی می‌تواند راهکار داشته باشد.

اما سخن پایانی بازگو کردن حکایتی است از سرورم جناب آقای مهندس کریمی‌پور رییس کمیسیون کشاورزی اتاق ایران که همیشه این‌جانب را مورد عنایت و ارشاد قرار می‌دهند و در همین‌جا از ایشان تشکر و قدردانی می‌نمایم.

موضوع در مورد زندگی نجار پیری بود که در کارگاهی نجاری می‌کرد که به علت کپولت سن تقاضای بازنشستگی کرد، استاد کارگاه مخالفت کرد اما چون عزم وی را دید قبول کرد به شرط این‌که آخرین کار را که ساختن خانه‌ای بود انجام دهد، نجار از روی ناچاری قبول کرد و با عجله و کسب‌سبکی و کم‌تعمدی کار را به انجام رساند و تحویل داد و استاد بعد از تحویل گرفتن خانه به نجار گفت این خانه اجر زحمات تو در طی این سال‌ها است و در این‌جا بود که مرد نجار فهمید که هر میخ کجی که زده در اصل به آینده و سرنوشت خود زده است.

حال، سروران و بزرگواران گرامی‌ام که عمری از شما درس اخلاق و نوع‌دوستی گرفته‌ام، امروز می‌خواهم درس پس دهم و از همهی شما عزیزان که در صنعت خرما هستید بخواهم در سال پیش رو در قالب یک خانواده‌ی منسجم با یکدیگر همکاری داشته باشیم و در رقابت، اخلاق تجارت را مد نظر قرار دهیم و بدانیم که هر رقابت ناسالم در حقیقت میخ کجی است که به استمرار و استحکام تجارت خود می‌زنی.

در خاتمه امیدوارم سال نو برایتان سالی پُرپَر، پُر برکت و به مانند شهد خرم شیرین و گوارا باشد.

عامری عضو هیأت‌مدیره‌ی انجمن خرمای استان در خصوص صادرات چند کالا از محصولات استان‌های مختلف در یک کانتینر سؤال کرد و کاویانی معاون گمرکات استان در پاسخ اظهار داشت: اگر بسته‌بندی و فرآوری در کرمان باشد و عمده‌ی کالای موجود در کانتینر نیز از محصولات استان باشد مشکلی ایجاد نمی‌کند.

میرزاییان، عضو هیأت‌نمایندگان اتاق کرمان نیز بالا رفتن سهم اعتبارات استان را از جمله مزایای این بخش‌نامه ذکر کرد.

صداقت، عضو کمیسیون صادرات و عمران اتاق نیز پیشنهاد داد: گمرکات داخل، از همه‌ی استان‌ها تشریفات گمرکی را انجام دهند و فقط گمرکات مرزی محصولات همان استان مرزی را مد نظر قرار دهند.

آرش علوی عضو هیأت‌مدیره‌ی انجمن خرمای استان نیز با اشاره به تبعات نامطلوب این بخش‌نامه، لغو این بخش‌نامه را پیشنهاد و تصریح کرد: این بخش‌نامه برای برخی از کالاها به هیچ‌وجه قابلیت اجرایی ندارد.

ناصریه از اعضای فعال اتاق نیز با بیان این‌که باید منافع و مضرات این طرح تحلیل شود، اظهار داشت: باید پس از بررسی موارد مختلف این بخش‌نامه، در خصوص اجرا شدن این طرح تصمیم‌گیری شود.

امینیان عضو هیأت‌مدیره‌ی انجمن خرمای استان هم بخش‌نامه‌ی جدید گمرک را عاملی برای افزایش هزینه‌های صادرکننده‌ها بیان و خاطرنشان کرد: یکی از مصادیق افزایش هزینه برای صادرات خرمای درجه ۳ به

گزارش

در نشست کمیسیون صادرات اتاق، معاون گمرکات و اعضای انجمن خرما مطرح شد

بخش‌نامه‌ی جدید گمرک نیازمند بررسی بیش‌تر است

نشست کمیسیون صادرات اتاق بازرگانی استان کرمان با حضور معاون گمرکات استان کرمان، اعضای کمیسیون صادرات اتاق بازرگانی و اعضای انجمن خرما برگزار شد.

در این نشست که به موضوع بررسی نظرات اعضای کمیسیون و صادرکنندگان در خصوص طرح حمایت از تولید ملی و بررسی بخش‌نامه‌ی جدید گمرک مبنی بر صدور پروانه‌ی صادراتی محصولات تولیدی هر استان در گمرک همان استان پرداخته شد، معاون گمرکات استان کرمان گفت: برای جلوگیری از ازدحام کالاهای صادراتی در مرزهای خروجی، امکان استخراج امار دقیق مبدأ تولید کالاها صادراتی و نیز استفاده‌ی بهینه از امکانات کنترلی موجود در گمرکات مرزی، مقرر شده است که تشریفات گمرکی کالاها صادراتی تولیدی هر استان، در گمرکات همان استان انجام شود.

افغانستان با توجه به تعهد ارزی که صادرکننده می‌پردازد، خواهد بود.

خواججه‌پور از فعالان صنعت خرما نیز به ایرادات فرهنگی موجود که گاهی اوقات برای صادرکنندگان مشکل ایجاد می‌کند اشاره کرد.

همچنین خانم ناظمی، مسئول قرنطینه‌ی سازمان جهاد کشاورزی، اجرای این بخش‌نامه را برای میوه و تره‌بار عملی ندانست و آن را معضلی برای صادرات عنوان کرد.

در پایان این نشست همچنین مقرر شد اعضای کمیسیون صادرات و عمران اتاق و حضار در جلسه نظرات خود را در خصوص طرح حمایت از تولید ملی و همچنین قوانین محل صادرات اعلام کنند تا پس از جمع‌بندی، به اتاق ایران ارسال شود.

همچنین با توجه به مشکل برخی از صادرکنندگان که در ایام تعطیل امکان انجام تشریفات گمرکی را ندارند؛ مقرر گردید: گمرک کرمان در تمام ساعات شبانه‌روز و در ایام تعطیل به صادرکنندگان سرویس دهد. گمرک کرمان نیز اعلام نمود که آمادگی اعزام کارشناسان خود را به انبار صادرکننده و محل بارگیری در هر زمانی دارد.

ضمناً با توجه به مشکلات مطرح‌شده در خصوص بخش‌نامه‌ی اخیر گمرک مقرر گردید: کمیسیون صادرات با گمرک کرمان و ایران مکاتبات لازم را انجام دهد و تقاضای توقف اجرای این بخش‌نامه را جهت انجام کار کارشناسی و بررسی معایب و مزایای بخش‌نامه ارائه نماید.

مهندس کاویانی با بیان این‌که این بخش‌نامه از یکم بهمن‌ماه اسامال اجرایی شده است؛ خاطرنشان کرد: برخی از محصولات ممکن است مستثنی شود که متعاقباً اعلام خواهد شد.

وی در خصوص مشکلات ایجادشده برای برخی از صادرکنندگان نیز گفت: گمرکات کرمان در ایام تعطیل و در همه‌ی ساعات شبانه‌روز به صادرکنندگان سرویس خواهد داد و از هیچ‌گونه همکاری دریغ نمی‌کند.

در این نشست همچنین محسن رشیدفرخی عضو هیأت‌رییسه‌ی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی و رییس انجمن خرمای استان کرمان با بیان این‌که این بخش‌نامه، هم منافع و هم مضراتی برای صادرکنندگان دارد، تأکید کرد: باید کارشناسی شود که آیا با در نظر گرفتن منافع و مضرات، در مجموع این بخش‌نامه برای صادرات مفید یا مضر است.

رییس کمیسیون صادرات و عمران اتاق کرمان هم در این نشست در خصوص این بخش‌نامه پیشنهاد داد: برای اجرای این بخش‌نامه بهتر است تاریخ بارنامه در نظر گرفته شود. ضرابی با اشاره به اعلام نظر اعضای کمیسیون خاطرنشان کرد: کلیه‌ی نظرات مکتوب و از گمرک ایران درخواست خواهد شد که اجرای این بخش‌نامه را تا انجام کار کارشناسی و بررسی بیش‌تر متوقف کند.

در ادامه‌ی این نشست، اعضای کمیسیون صادرات و صادرکنندگان به بیان دیدگاه‌های خود در خصوص طرح حمایت از تولید ملی و بخش‌نامه‌ی جدید گمرک پرداختند. نیک‌طبع در خصوص طرح حمایت از تولید ملی گفت: جواز صادراتی جایگاه خاص خود را در این طرح ندارد.

ادامه از صفحه‌ی ۲

عباس مهرزاد نه فقط یک کارشناس طراز اول در مورد آفات و امراض گیاهی است بلکه یک انسان متعهد و مسئول است. کمیته‌ی سم و کود کمیسیون کشاورزی به همت او و با پشتیبانی آقای محسن رشیدفرخی ریاست محترم کمیسیون کشاورزی و مشارکت جمعی از باغ‌داران و کشاورزان و دانشگاهیان و مقامات شکل گرفته و به یکی از مسائل بسیار بزرگ و با اهمیت کشاورزی یعنی سموم و کودها پرداخته است. اهم مباحثی که این کمیته به آن پرداخته عبارتند از: سم‌پاشی هوایی، تأثیرات سموم بر سلامت، پسیل معمولی پسته، شیوه‌ی کوددهی، نحوه‌ی کوددهی در نخلستان‌های خرما و زنجیره‌ی خرما. بسیار خوش‌وقتیم که موافقت و مجوزهای لازم برای سم‌پاشی هوایی در بیم در شرف صدور و انجام است.

• انجمن گردو تشکیل گردیده و خبرنامه‌ی هم منتشر می‌کنند و به همین علت علاقه‌مندان را به خواندن آن خبرنامه راهنمایی می‌کنم.

• انجمن پسته‌ی ایران، نهادی قدرتمند و مستقل شده و نه فقط خبرنامه‌ی وزنی مرتباً منتشر می‌کند بلکه به همت و اعتبار رییس آن، آقای محسن جلال‌پور و نماینده‌ی آن در اتاق ایران، آقای مهندس کریمی‌پور به سخن‌گوی منتقد و متولی‌گری در صنعت پسته درآمده است. کمیسیون کشاورزی اتاق کرمان به خود می‌بالد که یکی از «زاده‌های این کمیسیون چنین جایگاهی در کشور یافته است.

• کمیته‌ی زراعت کمیسیون کشاورزی اتاق کرمان تحت سرپرستی یکی از خوش‌نام‌ترین کشاورزان استان کرمان آقای سیاوش بهادری تشکیل شده و علاوه بر مسائل روزمره‌ی زراعت‌کاران، به چیزهایی نظیر بانک اطلاعات از سطح زیرکشت، هزینه‌های تولید، آثار تحریم‌ها و سایر مسائل مبتلابه زراعت پرداخته است.

• همه می‌دانیم که اقلیم استان کرمان به علت ارتفاعش از سطح دریا و خشکی هوا یکی از مناسب‌ترین مناطق کشور برای تولید گیاهان دارویی و معطر است و این آگاهی سبب‌ساز شده تا شخصیت‌های زیادی به فعالیت در این رشته بپردازند. زنده‌یاد همایون صنعتی‌زاده پیش‌گام بود و سازمانی که بنیادش را ایشان و همسر محترمش «بانوی گل سرخ» ایران یعنی شادروان شهین‌دخت صنعتی بنا نهادند، بالنده و پویا تحت مدیریت آقای دکتر مصطفوی در حال فعالیت است. این عزیزان از دست‌رفته پیوسته در حال تشویق و ترغیب دیگران بودند که به این رشته را وارد کنند. به هر حال، انجمن گیاهان دارویی کرمان در شرف تأسیس است، پیش‌نویس اساس‌نامه‌ی آن تدوین شده و در حال اصلاح و ویرایش نهایی است و به این منظور جلسات متعدد تشکیل شده است.

• کمیته‌ی دام و طیور کمیسیون کشاورزی تحت نظر جناب آقای رضا کلانتری تشکیل شده و به مسائلی نظیر وضعیت شیر در استان، پی‌گیری‌های لازم جهت بسترسازی صادرات کشتارگاه‌ها و تنظیم برنامه‌های اجرایی کمیته پرداخته است و آن‌شاء‌الله در آینده‌ای نه چندان دور شاهد فعالیت گسترده‌ی این کمیته خواهیم بود.

در پایان سال ۹۱ و سرآغاز سال ۹۲ از تلاش‌ها و زحمات سرکارخانم زاهدی، آقای مهندس احمدی دبیر انجمن خرما، برادران احمدی از تحریریه‌ی خبرنامه تشکر و قدردانی می‌کنم، اگر دل‌سوزی و تعهد این شخصیت‌ها نبود نه کار انجمن به این روانی سامان می‌گرفت و نه کار خبرنامه. کمیسیون کشاورزی و انجمن خرما سخت‌و‌ام‌دار آقای محسن رشیدفرخی ریاست کمیسیون و انجمن است و البته همکاری آقایان علوی و علی‌زاده جایگزین ندارد و همکاری مهندس افتخاری دبیر کمیسیون کشاورزی، مهندس فاطمه مهرابی دبیر همه‌ی کمیسیون‌های اتاق و سایر همکاران را ارج می‌نهیم و آرزوی سالی خوش برای همگان داریم.

بهاران خجسته و روزگاران خرم باد. هم‌صدا با شیخ اجل فریاد شوق برمی‌آوریم که: برخیز که می‌رود زمستان بگشای در سرای بُستان پایدار باشی.

گفت‌وگو

گفت‌وگو با غلامحسین و مصطفی عامری؛
تولید کننده و صادر کننده خرما

آینده‌ی خوبی در انتظار خرمای استان است

پیش‌کسوتان عرصه‌ی کشاورزی کرمان است. گروه خبری خبرنگارهای خرما برای آشنایی با گذشته آن‌چنان ما را مجذوب خود کرد که دل‌مان می‌خواست ساعت‌ها بنشینیم تا او از تاریخ و گذشته‌ی کشاورزی استان برایمان سخن بگوید. «غلامحسین عامری» را همه می‌شناسند، او یکی از

اشاره: با روی گشاده ما را پذیرفت، حسن خلق و سخن گفتنش درباره‌ی گذشته و اکنون خرما آن‌چنان ما را مجذوب خود کرد که دل‌مان می‌خواست ساعت‌ها بنشینیم تا او از تاریخ و گذشته‌ی کشاورزی استان برایمان سخن بگوید. «غلامحسین عامری» را همه می‌شناسند، او یکی از

کارگر، بتوانیم از نزدیک با دانشگاه ارتباط برقرار کنیم و از اطلاعات دانشگاهی در زمینه‌ی بسته‌بندی بهره ببریم. البته چون خرمای مضافتی محصول نرم و چسبناکی است، در ابتدای کار بسته‌بندی تا حدودی با مشکل مواجه بودیم؛ اما با به‌کارگیری روش‌های مختلف، و آزمون و خطا، مشکلات را برطرف کردیم.

در زمینه‌ی استفاده از نهال‌های کشت بافت و خارج کردن منطقه‌ی بی‌م از خرمای تک‌رقمی نیز شما از جمله افراد پیشرو بودید؛ در این رابطه برایمان بگویید؟
غلامحسین عامری: در این زمینه باید مدیون جهاد کشاورزی بود؛ چرا که پس از جنگ تحمیلی و از بین رفتن بسیاری از خرمای خوزستان و هم‌چنین به این جهت که خرمای خوزستان از نوع نامرغوب بود، مسئولان به دنبال جایگزین کردن ارقام مختلف خرما بودند. بنابراین با ایجاد ایستگاهی در محمدآباد کرج اقدام به تکثیر ارقام مرغوب خرما و هم‌چنین محصولات دیگر از طریق کشت بافت کردیم؛ ما هم پس از بازدید از این ایستگاه تصمیم گرفتیم تا خرمای پیارم حاجی‌آباد را که یکی از انواع مرغوب خرماست، بیاوریم و در بی‌م کشت کنیم.

مصطفی عامری: نهال‌های کشت بافت را سال ۸۴ خریداری کردیم و پس از دو سال نگهداری در گل‌خانه، به باغ انتقال دادیم. البته آن‌چه که ما خریداری و کشت کردیم خرمای پیارم بود، اما الان برخی از درختان به لحاظ شکل ظاهری به رقم زاهدی فارس شباهت دارند. سال گذشته برای اولین بار از بین هزار نخل، دو درخت خوشه آورده بود و حدود ۲ کیلو خرمای پیارم برداشت کردیم که از نظر شکل ظاهری و کیفیت فرقی با پیارم حاجی‌آباد نداشت. با مشورت پدر پاجوش‌ها را از اطراف درختان حذف کردیم و به لحاظ به‌زراعی هم رسیدگی بیشتری کردیم. امسال باید ۱۰۰ درخت به ثمر بنشینند تا تکلیف کشت پیارم به روش کشت بافت در بی‌م مشخص شود.

مقداری رقم مجول هم به روش کشت بافت در منطقه کشت کردیم که به ثمر نرفته‌اند و از لحاظ کیفی هیچ فرقی با بهترین مجول دنیا ندارند. حتی امسال به اتفاق آقای امینیان خرمای مجول منطقه را که حدود ۵۰۰ کیلو بود از کشاورزان مختلف خریداری و برای مشتریان خارجی فرستادیم که با

غلامحسین عامری: سال ۱۳۳۸ هم‌اکنون صنعتی‌زاده با مشارکت تعدادی از مالکان، صنایع خرما را در بی‌م راه‌اندازی کرد و از همان زمان صادرات خرما از بی‌م آغاز شد.

شما و فرزندتان مصطفی در زمینه‌ی به‌روز کردن تولید و بسته‌بندی خرما تلاش زیادی کرده‌اید؛ در این خصوص برایمان توضیح دهید؟

غلامحسین عامری: به این دلیل که تولید خرما در بی‌م افزایش یافته و بیش‌تر از مصرف داخل بود، مصطفی را که پس از تحصیل از خارج بازگشت تشویق کردم تا به دنبال بازارهای صادراتی برای خرما باشد. در زمینه‌ی بسته‌بندی هم زمانی که مصطفی در آمریکا تحصیل می‌کرد، از او خواستم تا از کارگاه‌های بسته‌بندی ایالت کالیفرنیا که خود من هم

طی سفری که به منطقه داشتم جوانان بسیاری دیدم که علی‌رغم این که باغ‌دار هستند، سردخانه و سالن بسته‌بندی هم راه‌اندازی کرده‌اند. حضور این جوانان باعث ایجاد تحول در منطقه شده است و من آینده‌ی روشنی را برای منطقه و خرمای بی‌م پیش‌بینی می‌کنم. خوش‌بختانه این جوانان از میزان تحصیلات بیش‌تری هم نسبت به قدیمی‌توها برخوردارند و باعث نوآوری در منطقه شده‌اند. حضور آن‌ها در نمایشگاه‌های مختلف خارجی و بازاریابی برای محصول خرما هم قابل توجه است. فقط باید به‌گونه‌ای حمایت و ترغیب شوند تا به این راه ادامه دهند. مطمئن هستم با حضور این جوانان آینده‌ی روشنی در انتظار خرمای منطقه است.

زمان تحصیل به آن‌جا رفته بودم، بازدید کند. پس از بازگشت مصطفی بر اساس همان ویدیویی که در آمریکا از سالن‌های بسته‌بندی و نحوه‌ی کار تهیه کرده بود؛ در منطقه‌ی ریگان اقدام به راه‌اندازی سالن بسته‌بندی کردیم. اما چون در آن زمان آن منطقه پذیرای این تحول نبود و ما در خصوص کارگر با مشکل مواجه بودیم، کارگاه را به شهرک صنعتی شماره‌ی یک کرمان انتقال دادیم تا ضمن سهولت کار به خاطر وجود

از گذشته‌ی خرمای مضافتی در بی‌م برایمان بگویید؟
غلامحسین عامری: خرمای مضافتی در بی‌م از ابتدا نبود، خرمای معروف بی‌م در آن زمان گروت بود؛ اما رقم مضافتی در سیستان و بلوچستان کشت می‌شد؛ پدر بزرگ ما که به این استان رفت‌وآمد داشت، تعدادی درخت مضافتی از ایران‌شهر به بی‌م آورد و کاشت. به تدریج مردم از پاجوش‌های نخل‌ها تکثیر کردند و اکنون به حدی رسیده که تولید سالیانه‌ی خرما در بی‌م بالای ۱۰۰ هزار تن است.

در گذشته محصول باغی در نقاطی مثل بی‌م به خاطر بُعد مسافت و فسادپذیری محصول بسیار کم بود و به اندازه‌ی مصرف داخلی کشت می‌شد. در آن روزگار از بی‌م و نرماشیر تا کرمان ۱۵ روز طول می‌کشید تا یک‌بار شتر برسد؛ در نتیجه حمل‌ونقل رطب اصلاً امکان نداشت. اما خرما را پس از چیدن بر روی پیش‌های خرما پهن می‌کردند و به مدت سه روز آفتاب می‌دادند تا رطوبت آن گرفته شود؛ سپس با فشار در حلب‌های ۲۰ کیلویی می‌ریختند تا حتی‌المقدور هوا در آن نفوذ نکند. بعضی‌ها هم که با سلیقه‌تر بودند، بین هر چند لایه خرما، برگ نارنج می‌گذاشتند تا عطر خوبی به خرما بدهد و سپس در آن را می‌بستند. البته اگرچه این خرما بسته‌بندی پسندیده‌ای نداشت؛ اما می‌شد در جای خنک تا یک‌سال آن‌را نگه‌داری کرد.

از چه سالی خرمای مضافتی در بی‌م کشت شد؟
غلامحسین عامری: کشت خرمای مضافتی در بی‌م به حدود ۱۵۰ سال پیش برمی‌گردد. پیش از آن خرمای بی‌م کروت و سنگ‌شکن بود که به این دلیل که خرمای خشکی بود آن را در گلاب خیس می‌کردند تا هم نرم و هم خوش‌عطر و قابل خوردن شود.

آن روزها در دهات محصولاتی مثل گندم و جو که مایحتاج ضروری و حنا و وسه که محصولات صادراتی بود، کشت می‌شد تا پول نقد عاید کشاورزان شود. کرایه‌ی حمل بار هم خیلی زیاد بود؛ به‌گونه‌ای که ساربان‌ی که یک‌بار گندم از بی‌م به رباط می‌آورد، نصف بار را به عنوان کرایه می‌گرفته است. به همین جهت به خاطر کوتاه بودن مسیر مرکبات، ابتدا در شهداد کشت و سال‌ها بعد، از شهداد به منطقه‌ی بی‌م آورده شد.

صادرات خرما از چه سالی آغاز شد؟

و نیاز واقعی درخت خرما به آب مشخص نبود. قبل از ما هم حدود ۲ هزار هکتار طرح انجام شده بود، اما به دلیل مشکلاتی که در طراحی وجود داشت، همه‌ی آن را جمع کرده بودند. ما برای شروع کار ابتدا به جهرم رفتیم و قطره‌ای را در آنجا دیدیم و سپس طرح را در ۶۰ هکتار از باغ اجرا کردیم. اما طراحی ایراد داشت و طرح جواب نداد. تا این‌که باخبر شدیم که آقایان وطن‌خواه و سیستانی در جیرفت طرح را اجرا کرده و بسیار هم راضی هستند، - متأسفانه در کشاورزی در زمینه‌ی ترویج بسیار ضعیف هستیم - به هر حال به جیرفت رفتیم و با چگونگی کار آشنا شدیم. پس از آن با اطلاعاتی که دریافت کردیم، از جمله نیاز آب هر نخل که در شبانه‌روز بین ۳۰۰ تا ۳۵۰ لیتر آب است، طرح را در باغ‌ها اجرا کردیم و خوش‌بختانه به خوبی جواب داد.

سیستم آبیاری تحت فشار معجزه می‌کند؛ درختان هر روز به میزان مورد نیاز آبیاری می‌شوند و کار به حدی مطلوب است که درصد خشک شدن درختان حتی یک‌درصد هم نیست. اجرای این سیستم در بم بی‌نظیر است و اگر این اتفاق رخ دهد و همه‌ی باغ‌ها به این سیستم مجهز شوند، ۴۰ درصد آب اضافه می‌شود که کشاورزان می‌توانند از این میزان آب اضافه در بخش‌های دیگر از جمله زراعت استفاده کنند. در خصوص پرداخت تسهیلات آبیاری تحت فشار توسط دولت هم این نکته حائز اهمیت است که اگرچه دولت تسهیلات بلاعوضی را در این زمینه پرداخت می‌کند؛ اما با اجرای این طرح ضمن کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی میزان تولید محصول هم افزایش می‌یابد. به‌طور مثال در بخش تولید گندم، توسط یکی از کشاورزان آبیاری تحت فشار انجام شده که با اجرای طرح میزان سطح زیرکشت از ۵۰ هکتار به ۲۰۰ هکتار افزایش یافته است. با این افزایش چهاربرابری تولید در داخل کشور، از خروج میزان قابل توجهی ارز از کشور و هم‌چنین واردات گندم جلوگیری شده و سود آن نه‌تنها به کشاورز بلکه به جامعه برگشته است.

نظر شما در خصوص انتقال بسته‌بندی از باغ به کارگاه چیست؛ باتوجه به این‌که مردم منطقه هنوز پذیرای این موضوع نیستند و هم‌چنان بخش قابل توجهی از خرما در باغ‌ها بسته‌بندی می‌شود؟

غلام‌حسین عامری: طی سفری که به منطقه داشتم جوانان بسیاری دیدم که علی‌رغم این‌که باغ‌دار هستند، سردخانه و سالن بسته‌بندی هم راه‌اندازی کرده‌اند. حضور این جوانان باعث ایجاد تحول در منطقه شده است و من آینده‌ی روشنی را برای منطقه و خرما می‌بینم.

خوش‌بختانه این جوانان از میزان تسهیلات بیش‌تری هم نسبت به قدیمی‌ترها برخوردارند و باعث نوآوری در منطقه شده‌اند. حضور آن‌ها در نمایشگاه‌های مختلف خارجی و بازاریابی برای محصول خرما هم قابل توجه است. فقط باید به‌گونه‌ای حمایت و ترغیب شوند تا به این راه ادامه دهند. مطمئن هستم با حضور این جوانان آینده‌ی روشنی در انتظار خرما منطقه است و به مرور تمام خرماهایی که در منطقه تولید می‌شود، با روش‌های بهداشتی و در کارگاه‌ها، بسته‌بندی و به بازار عرضه خواهد شد.

مصطفی عامری: سال‌های ۷۰ تا ۸۰ تولید خرما فقط هزینه‌ها را پوشش می‌داد و سودی برای کشاورزان نداشت. حتی در سال ۸۸ کار به جایی رسید که هزینه‌ی تولید خرما بالای ۱۱۰۰ تومان و قیمت خرما در بازار فقط ۸۰۰ تومان بود. الان به لطف انجمن خرما، دست‌اندرکاران هر بخش دور هم جمع شده‌اند و علی‌رغم این‌که هنوز خیلی‌ها حاضر نیستند اسرار کار خود را فاش کنند؛ اما یک‌سری اطلاعات در حوزه‌ی خرما رد و بدل می‌شود. در انجمن هم‌چنین در خصوص یافتن بازارهای صادراتی هم تلاش خوبی انجام شده است و این تلاش‌ها هم‌چنان ادامه دارد. خوش‌بختانه قشر جوان‌تری هم در حوزه‌ی خرما فعال شده‌اند؛ بنابراین به نظر می‌رسد آینده‌ی خوبی در انتظار خرمای استان باشد.

مصطفی عامری: در برخی از باغ‌های بم هنوز این شیوه رایج است؛ به‌گونه‌ای که در باغ‌های مرغوب یک‌پنجم و در باغ‌های ضعیف‌تر یک‌چهارم سهم به فردی می‌رسد که کار نگهداری باغ از جمله آبیاری، هرس و گرده‌افشانی را انجام می‌دهد. با این شیوه درآمد ماهیانه‌ی فرد فقط در یک باغ بین ۶۰۰ تا ۷۰۰ هزار تومان است؛ در حالی که این فرد می‌تواند به‌طور هم‌زمان چند باغ را نگهداری کند. باغ‌دار هم از این شیوه راضی‌تر است؛ چون که آن فرد با دل‌سوزی بیش‌تر به باغ رسیدگی می‌کند و تولید باغ بیش‌تر و مرغوب‌تر می‌شود.

در رابطه با خرما به این دلیل که بیش‌تر کار آن با دست انجام می‌شود، کشورهای پیشرفته به دنبال تولید و به‌تبع آن مطالعات عمقی نیستند؛ اما هستند سایت‌هایی که در حوزه‌ی خرما هم اطلاعات خوبی دارند. بنابراین دسترسی به اطلاعات در زمینه‌ی کشاورزی بسیار آسان است و فقط نیاز به اندکی حوصله دارد. در کشاورزی باید ذاتقه‌ی مصرف‌کننده را مد نظر داشت و مطابق میل بازار تولید کرد؛ و دسترسی به اطلاعات بازار از طریق اینترنت بسیار آسان است. بنابراین در حال حاضر بدون رفتن به دانشگاه و گذراندن تحصیلات دانشگاهی هم می‌شود از طریق اینترنت، اطلاعات لازم و کافی در زمینه‌ی کشت و حتی بازار محصولات کشاورزی را به دست آورد.

در زمینه‌ی آبیاری با روش قطره‌ای هم شما از جمله افراد پیشرو بودید؛ در این زمینه چه انگیزه‌ای باعث شد این کار را انجام دهید؛ علی‌رغم این‌که هنوز در بم خیلی‌ها این شیوه را نمی‌پذیرند؟

غلام‌حسین عامری: در این زمینه، مصطفی تلاش زیادی کرد و الان خیلی هم راضی است. در آبیاری قطره‌ای مصرف آب چندین برابر کم‌تر می‌شود؛ ضمن این‌که آب به‌موقع به درختان می‌رسد و محصول‌دهی درختان به مراتب بیش‌تر از آبیاری به روش سنتی است. تسهیلاتی هم که دولت در این زمینه اعطا می‌کند خیلی موثر و مشوق خوبی برای باغ‌داران و کشاورزان است.

سال‌های ۷۰ تا ۸۰ تولید خرما فقط هزینه‌ها را پوشش می‌داد و سودی برای کشاورزان نداشت. حتی در سال ۸۸ کار به جایی رسید که هزینه‌ی تولید خرما بالای ۱۱۰۰ تومان و قیمت خرما در بازار فقط ۸۰۰ تومان بود. الان به لطف انجمن خرما، دست‌اندرکاران هر بخش دور هم جمع شده‌اند و علی‌رغم این‌که هنوز خیلی‌ها حاضر نیستند اسرار کار خود را فاش کنند؛ اما یک‌سری اطلاعات در حوزه‌ی خرما رد و بدل می‌شود. در انجمن هم‌چنین در خصوص یافتن بازارهای صادراتی هم تلاش خوبی انجام شده است و این تلاش‌ها هم‌چنان ادامه دارد. خوش‌بختانه قشر جوان‌تری هم در حوزه‌ی خرما فعال شده‌اند؛ بنابراین به نظر می‌رسد آینده‌ی خوبی در انتظار خرمای استان باشد.

مصطفی عامری: پدر همیشه تشویق می‌کرد که این کار را انجام دهیم. ما با کم‌آب نبود، بلکه ما با مشکل مدیریت آب مواجه بودیم و علی‌رغم این‌که میزان آب موجود بیش‌تر از باغ‌ها بود، آبیاری باغ‌ها به‌درستی انجام نمی‌شد. مشکلی که ابتدای کار وجود داشت این بود که علی‌رغم این‌که در خصوص بسته‌بندی و اطلاعات خوبی وجود داشت، در زمینه‌ی قطره‌ای کردن باغ‌های خرما اطلاعات کافی وجود نداشت

استقبال خوبی مواجه شد و همه اذعان می‌کردند که این خرما هیچ فرقی با مجول آمریکا ندارد.

شما برای آموزش و انجام کار علمی در حوزه‌ی کشاورزی اهمیت زیادی قائل هستید، نمونه‌ی بارز آن تحصیلات شما و فرزندان‌تان در این حوزه است؛ در این خصوص توصیه‌ی شما به کشاورزان دیگر چیست؟

غلام‌حسین عامری: در حال حاضر روزها بی‌کار هستم و همواره در اینترنت در خصوص محصولات کشاورزی جست‌وجو می‌کنم. خوش‌بختانه در زمینه‌ی اکثر محصولات اطلاعات کافی در اینترنت وجود دارد؛ به‌طور مثال دانشگاه‌های آمریکا تحقیقات عمیقی درباره‌ی بسته‌بندی انجام داده‌اند که همه‌ی این اطلاعات در اینترنت وجود دارد. در رابطه با خرما به این دلیل که بیش‌تر کار آن با دست انجام می‌شود، کشورهای پیشرفته به دنبال تولید و به‌تبع آن مطالعات عمقی نیستند؛ اما هستند سایت‌هایی که در حوزه‌ی خرما هم اطلاعات خوبی دارند. بنابراین دسترسی به اطلاعات در زمینه‌ی کشاورزی بسیار آسان است و فقط نیاز به اندکی حوصله دارد. همچنین در کشاورزی باید ذاتقه‌ی مصرف‌کننده و سلیقه‌ی بازار را مد نظر داشت و مطابق میل بازار تولید کرد؛ و دسترسی به اطلاعات بازار از طریق اینترنت بسیار آسان است. بنابراین در حال حاضر بدون رفتن به دانشگاه و گذراندن تحصیلات دانشگاهی هم می‌شود از طریق اینترنت، اطلاعات لازم و کافی در زمینه‌ی کشت و حتی بازار محصولات کشاورزی را به دست آورد.

یکی از مشکلات موجود در زمینه‌ی کشاورزی، وجود خرده‌مالکی در اراضی کشاورزی است؛ به نظر شما در این رابطه چه باید کرد؟

غلام‌حسین عامری: اصلاحات ارضی یکی از اشتباهاتی بود که در دهه‌ی چهل و پنجاه انجام شد؛ چرا که تا قبل از آن کشاورزی به صورت مثال الصبائی انجام می‌شد؛ یعنی این‌که از میزان محصولی که در طول سال به دست می‌آمد ۳۰ درصد متعلق به کشاورز و ۷۰ درصد متعلق به مالک بود؛ ضمن این‌که کشاورز فقط در زمین کار می‌کرد و باقی هزینه‌ها را نیز مالک باید از سهم خود پرداخت می‌کرد.

چه هزینه‌های دیگری را مالک باید پرداخت می‌کرد؟

غلام‌حسین عامری: به‌طور مثال چون استان کرمان منطقه‌ی خشکی است، استحصال آب همیشه مشکل و پرهزینه بوده است. آب در بسیاری از نقاط استان از طریق قنات به دست می‌آمد و قنات‌ها نیز باید هر ساله لایه‌روبی می‌شدند؛ بنابراین کسانی که این کار را انجام می‌دادند زمان برداشت محصول سهم می‌بردند و یا این‌که آهنگری که لوازم جانبی کشت و زراعت را تولید می‌کرد زمان برداشت سهم خود را دریافت می‌کرد؛ و همه‌ی این سهام نیز توسط مالک پرداخت می‌شد. از طرف دیگر چون کشاورز در محصول سهم بود به‌نوعی مالک ۳۰ درصد از املاک محسوب می‌شد، بنابراین با دل‌سوزی کار را انجام می‌داد تا محصول بیش‌تری تولید شود. اما اصلاحات ارضی ضربه‌ی زیادی به کشاورزی کشور زد. املاک بین کشاورزان تقسیم شد و پس از کنار رفتن و یا فوت کشاورزان، املاک بین چندین وارث باقی ماند و به‌گونه‌ای شد که میزان زمین تقسیم‌شده بین وارث به حدی نبود تا کشت و زرع برای آن‌ها صرفه‌ی اقتصادی داشته باشد؛ بنابراین بخش عمده‌ی از اراضی کشاورزی بدون کشت ماند. از طرف دیگر مالکان هم مجبور بودند از نیروی روزمزد استفاده کنند و این موضوع باعث شد تا نیرویی که به‌کار گرفته می‌شود دیگر آن‌چنان دل‌سوز کار نباشد. در نهایت همه‌ی این مسائل دست به دست هم داد و تولید محصولات کشاورزی تا حد زیادی کاهش یافت. اکنون هم این مشکل ادامه دارد و خرده‌مالکی باعث شده تا کار آن‌چنان که باید، خوب پیش نرود. در این رابطه فکر می‌کنم تنها راه‌حل مشکل ایجاد شرکت و مشارکت چند خرده‌مالک با یک دیگر است که البته این شیوه هم مشکلات خاص خود را دارد.

گفت و گو

بخش خصوصی باغی برای تحقیقات احداث کند

اشاره: در حاشیه‌ی همایش ملی خرماي ايران با «فرزاد کرم پور» عضو هیات علمی موسسه‌ی تحقیقات کشاورزی بوشهر، به گفت‌وگو نشستیم. در ادامه، گزیده‌ی مصاحبه و مقالات وی آمده است.

شما دو طرح و دو مقاله داشتید، لطفاً درباره‌ی بحث پارازیت‌ها در کنترل آفات توضیح دهید.

در این دنیایی که همه‌جا را مواد شیمیایی گرفته است، تأکید بر این است که مواد گازی و شیمیایی را کنار بگذاریم. دوستان بسیار خوبی در طبیعت داریم که نه تنها به حال خودشان رهاشان نمی‌کنیم بلکه به آن‌ها ضرر هم می‌زنیم. کرم میوه‌خوار خرما از جمله آفاتی است که دو نسل دارد. در استان هم‌زمان با حبابوک نسل اولش ظاهر می‌شود. قبلاً در دو مرحله، با هواپیما سم‌پاشی غلیظ و شدید می‌کردند. طی تحقیقاتی که انجام شد شرایط نخلستان اجازه نمی‌دهد سم‌پاشی را زمینی انجام دهیم. مجبوریم به صورت هوایی سم‌پاشی کنیم. باد، بیش از ۴۰ تا ۵۰ درصد مخلوط سمی را قبل از این که به درخت برسد، می‌برد. در حالی که کرم میوه‌خوار روی میوه است و مخلوط سمی اثر مطلوبی بر روی آفت نمی‌گذارد.

بر اساس یک طرح ۵ سم را با گرده‌ی درخت خرما مخلوط کردیم و با استفاده از بالگرد عملیات پاشش را انجام دادیم، با این کار هم سم‌پاشی کرده، هم گرده‌افشانی انجام دادیم. البته زمان مهم است؛ باید همان هفته‌ای انجام شود که تخم‌ها روی میوه است. تأثیر خوبی داشت، ولی خیلی جاها گرده‌افشانی در اواخر اسفند و اوایل فروردین انجام می‌شود و کشاورزان سعی می‌کنند کم‌ترین بالاروی از درخت را داشته باشند، هر بالاروی هزینه‌بر بود. در نتیجه به فکر دشمن طبیعی مثل زنبورها هم باید بود.

قابلیت تکثیر زنبورها به چه صورت است؟

زنبورهای *Bracon sp.* و *Gonizus sp.* خیلی از زنبورهای دیگر که روی سوسک‌ها و زنجبرک‌ها و شته‌ها فعالند، در ایران زیادسازی و رهاسازی می‌شوند. زنبورها را می‌آورند روی مواد گیاهی تکثیر می‌کنند. بعضی از زنبورها را هم روی حشرهای با نام پروانه آرد

که این پروانه، لارو، حشره‌ی بالغ و تخم‌ش میزبان خیلی از این زنبورهای پارازیت است پرورش دهند. زنبورها را در جعبه‌های کوچکی جمع‌آوری می‌کنند، بعد تخم‌شان را روی کارت‌هایی می‌چسبانند. در ایران شرکت‌های بخش خصوصی تولید می‌کنند و به حفظ نباتات می‌فروشند و حفظ نباتات به کشاورزان می‌فروشد یا خیلی جاها ممکن است به صورت رایگان به کشاورزان داده شود.

بعد از رسیدن کارت‌ها به دست باغ‌دار، چه کاری انجام می‌شود؟

این تخم در شرایط طبیعی که قرار بگیرد، بعد از یک تا دو هفته تفریح می‌شود. هر ۱۰ متری یا ۲۰ متری یک پایه می‌گذاریم که رویش ۲۰۰ تا ۳۰۰ تخم زنبور است. هزاران زنبور آزاد می‌شود. در مزرعه نیاز به غذا دارند که همان آفت است.

فکر می‌کنید بخش خصوصی مثل اتاق‌های بازرگانی و انجمن‌ها چه کمکی می‌توانند به توسعه این بخش کنند؟

ما فارغ‌التحصیلان گیاه‌پزشکی فراوانی داریم که به‌شدت دنبال کار هستند. جایی مثل اتاق بازرگانی با کمک نظارت مراکز تحقیقات می‌تواند افراد را استعداد را شناسایی کند و کارهای تحقیقاتی از این دست انجام شود، در کنارش کلاس‌های آموزشی و ترویجی برگزار شود و حتی اگر شده دست کشاورزان پیشرو را هم بگیرند.

پایلوت مراحل بعد تحقیق مان ۳۰ تست است، طرح تحقیقی تطبیقی را باید در باغ و مزرعه اجرا کنیم، اغلب طرح‌های ما در این مرحله عقب می‌ماند، کشاورز اجاره‌ی بالایی می‌خواهد، برای این که باغ یا محصولش را در اختیار ما بگذارد که ما هم نداریم پرداخت کنیم. در این‌جا بخش خصوصی می‌تواند نقش ایفا کند، باغ مادری احداث کند که کارهای تحقیقاتی رویش انجام شود.

مقاله

شناسایی و بررسی کارایی دشمنان طبیعی میوه‌خوار خرما در استان بوشهر

□ فرزاد کرم پور

چکیده

پروانه‌ی میوه‌خوار خرما یا شب‌پره‌ی کوچک خرما *Batrachedra amydraula* Meyr. یکی از مهم‌ترین آفات میوه‌ی نارس خرما در استان‌های جنوبی بوشهر می‌باشد که با تغذیه از جنین، ارتباط بین میوه و پایه‌ی آن (Pedicel) را قطع می‌نماید و موجب خشک شدن و ریزش میوه‌ی خرما می‌گردد. به دلیل شرایط نامساعد نخلستان‌ها، بادبردگی (Drift)، وضعیت چتری شکل تاج (Canopy) درخت خرما و عوامل جوی نامساعد، مبارزه‌ی شیمیایی به شکل زمینی و یا هوایی به‌وسیله‌ی هواپیما، نه تنها در کنترل این آفت موفقیت‌آمیز نبوده بلکه موجب افزایش آلودگی محیط زیست و حذف جانوران مفید نیز می‌گردد. با اجرای طرح حاضر، دشمنان طبیعی آفت مذکور در استان بوشهر جمع‌آوری، شناسایی و کارایی آن‌ها در کنترل آفت مورد ارزیابی قرار گرفت. بدین منظور در اردیبهشت‌ماه با آغاز فعالیت کرم میوه‌خوار خرما در نخلستان‌های استان بوشهر، به صورت هفتگی میوه‌های آلوده در لارو آفت در ۱۰ باغ مجزا در ۱۰ منطقه، جمع‌آوری و پس از پرورش در ظروف مخصوص، دو گونه زنبور پارازیتوئید به نام‌های *Bracon sp.* و *Gonizus sp.* و یک گونه باکتری پارازیت (پاتوژن) لارو آفت از جنس *Pasteuria (Bacillus sp.)* و همچنین یک شکارگر از عنکبوت‌های خانواده‌ی *Thomisidae* شناسایی شدند. سپس میزان کارایی پارازیتوئیدها و پاتوژن مذکور ارزیابی گردید. فعالیت چند گونه از زنبورهای پارازیتوئید، عنکبوت‌های شکارگر و عوامل باکتریایی بیمارگر روی لارو آفت شب‌پره‌ی کوچک خرما، نشانگر پتانسیل خوبی در زمینه‌ی تأثیر دشمنان طبیعی و امکان پذیر بودن کنترل طبیعی این آفت با هزینه‌ی اندک و مصرف کم‌ترین مقدار سموم شیمیایی در زنجیره‌ی غذایی طبیعی و محیط زیست می‌باشد. این نخستین گزارش رسمی از فعالیت عنکبوت‌ها و باکتری *Bacillus sp.* روی پروانه‌ی بالغ و لارو میوه‌خوار خرما در ایران می‌باشد.

کاربرد تیمارهای دمایی در کنترل آفات انباری و کیفیت خرمای نیمه‌خشک

□ فرزاد کرم پور و فرهاد فخری

چکیده

به منظور کاهش میزان آلودگی و کنترل آفات انباری در ارقام خرمای زاهدی و پیارم از روش‌های حرارت‌دهی (دماهای ۵۰، ۶۰ و ۷۰ درجه سانتی‌گراد به‌مدت ۱ و ۲ ساعت در رطوبت نسبی ۷۵-۸۰ درصد) و پروت (۵- و ۰ درجه‌ی سانتی‌گراد به‌مدت ۲۴ و ۴۸ ساعت) استفاده شد. میوه‌ها قبل و پس از تیماردهی از نظر آلودگی بودن به آفت زنده، لارو، شیره و تخم بررسی و با شمارش تعداد دانه‌های آلوده، درصد آلودگی تعیین گردید. سپس ارقام خرما با دماهای انتخابی از مرحله‌ی اول، تیماردهی و پس از بسته‌بندی در انبار معمولی و سردخانه به مدت ۶ ماه نگهداری شدند. بررسی میزان آلودگی به آفت و آزمون‌های میکروبی و شیمیایی به فاصله‌ی هر دو ماه و برای مدت ۶ ماه انجام شد. بررسی‌های اولیه وجود آفاتی نظیر شب‌پره‌ی هندی (*Plodia interpunctella*)، شیشه‌ی آرد (*Tribolium castaneum*)، سوسک توتون (*Lasioderma serricorne*)، شیشه‌ی دندانه‌دار (*Oryzaephilus surinensis*)، کرم میوه‌خوار خرما (*Batrachedra amydraula*) و سوسک میوه‌خوار (*Carpophilus sp.*) را در ارقام خرمای مذکور نشان داد. تیمارهای گرمایی و سرمایی در مقایسه با تیمار شاهد، میزان آلودگی به آفت را به‌طور معنی‌داری در ارقام خرما کاهش دادند که در این میان تیمارهای گرمایی ۷۰ درجه‌ی سانتی‌گراد به‌مدت ۲ ساعت و سرمایی ۵- درجه سانتی‌گراد به‌مدت ۴۸ ساعت بیش‌ترین تأثیر را در کاهش آلودگی داشت. نتایج حاصل از نگهداری نمونه‌های تیماردهی شده‌ی ارقام خرمای زاهدی و پیارم نشان داد که پروت ۵- درجه سانتی‌گراد به‌مدت ۴۸ ساعت سبب کاهش میزان آلودگی به ده درصد بود. اثر متقابل نوع انبار و زمان نگهداری بر میزان آلودگی به آفت و درصد اسیدپتیه (بر حسب اسید لاکتیک) دو رقم خرما معنی‌دار بود. با گذشت زمان نگهداری، میزان آلودگی به آفت و درصد اسیدپتیه خرمای موجود در سردخانه به‌طور معنی‌داری کاهش یافت. بنابراین نگهداری ارقام خرمای خشک و نیمه‌خشک در سردخانه در جلوگیری از فعالیت آفات و بیماری‌ها تأثیر قابل توجهی دارد. ۱. اعضای هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان بوشهر
Email: Karampour_fz@yahoo.com

بازار خرما		قیمت‌ها مربوط به هفته‌ی دوم اسفند می‌باشد.
رقم خرما	نوع بسته‌بندی	قیمت (برای هر کیلو)
مضافتی درجه یک	بسته‌بندی ۸۰۰ گرمی، مادر کارت ۹ کیلو، ۴۸ دانه	۳۲۰۰-۳۳۰۰ تومان
مضافتی معمولی	در بسته‌بندی ۸۰۰ گرمی	۲۹۰۰-۳۰۰۰ تومان
پیارم درجه یک	کارتن ۱۰ کیلویی	۱۴۰۰۰ تومان
زاهدی	در بسته‌بندی ۱۰ کیلویی	۲۵۰۰-۳۳۰۰ تومان
کبکاب	در بسته‌بندی ۱۰ کیلویی	۳۲۰۰ تومان، درب کارخانه
شهبابی	در بسته‌بندی ۱۰ کیلویی	۳۶۰۰ تومان، درب کارخانه
ربی درجه یک	در بسته‌بندی ۱۰ کیلویی	۳۸۰۰-۴۰۰۰ تومان
ربی درجه دو	در بسته‌بندی ۱۰ کیلویی	۳۰۰۰-۳۵۰۰ تومان
مرداسنگ	در بسته‌بندی ۸۰۰ گرمی	۳۰۰۰-۳۵۰۰ تومان
کلوته	در بسته‌بندی ۸۰۰ گرمی	۲۲۰۰-۲۵۰۰ تومان
صنعتی	فله‌ای	۱۰۰۰ تومان

گزارش

نشست‌های مشترک کمیته‌ی باغبانی
انجمن خرما و کمیته‌ی سم و کود کمیسیون
کشاورزی اتاق کرمان برگزار شد

تلاش‌هایی برای مبارزه با آفت زنجره‌ی خرما

به منظور یافتن راهکاری برای جلوگیری از آفت زنجره در نخلستان‌های استان و مشکلات تغذیه‌ی نخلستان‌ها، نشست‌های مشترکی به همت کمیته‌ی باغبانی انجمن خرمای استان و با همکاری کمیته‌ی سم و کود کمیسیون کشاورزی اتاق برگزار شد.

نشست اول

مهندس طبرستانی کارشناس حفظ نباتات استان کرمان در اولین نشست مشترک انجمن خرما و کمیته‌ی سم و کود اتاق که با محوریت آخرین دستاوردهای تحقیقاتی در مبارزه با زنجره و بررسی سم‌پاشی هوایی علیه این آفت برگزار شد، گفت: در طول سال گذشته دستورالعمل‌هایی برای مبارزه با آفت زنجره‌ی خرما ابلاغ شده است. وی با اشاره به فعالیت‌های انجام‌شده در سال زراعی ۹۱-۹۰، سم‌پاشی هوایی و زمینی، انعقاد قرارداد با شرکت هواپیمایی خدمات ویژه، خرید ۳۰ هزار لیتر سم، ۳ هزار رول نوار و ۱۰۰ هزار کارت زرد، سم‌پاشی داخل سطح شهر به در قالب ۵ شرکت، برگزاری کلاس‌های آموزشی، تعیین نقاط آلوده به زنجره با استفاده از جی‌پی‌اس، اطلاعیه و ارسال پیامک، نصب بنر و تراکت در سطح شهر به توزیع رایگان سم و نوار کارت در سطح شهر به را از جمله فعالیت‌های انجام‌شده در مقابله با آفت زنجره عنوان کرد.

طبرستانی افزود: اما اسماال به علت گران بودن نیروی کارگری و نداشتن صرفه اقتصادی، کشاورزان از دریافت کارت نوار استقبال چندانی نکردند.

وی با بیان این‌که از ۱۰۰ هزار نوار زرد فقط حدود ۳۰۰ نوار توزیع شد؛ تصریح کرد: حتی با شهرداری مکانیه شد تا شهرداری به در سطح شهر از نوار زرد استفاده کند؛ اما متأسفانه شهرداری حتی یک نوار هم دریافت نکرد.

طبرستانی به کارهایی که باید در سال زراعی ۹۲-۹۱ انجام شود، اشاره و تأکید کرد: هرس درختان در بهمن‌ماه با هماهنگی مدیریت باغبانی و ترویج، حذف درختان اضافه به منظور رعایت فاصله با هماهنگی مدیریت باغبانی و ترویج، حذف پاچوش و تنه‌چوش، نصب نوار کارت زرد در سطح باغ‌ها به منظور جذب جمعیت آفت، اعلام برنامه‌های زمانی سم‌پاشی هوایی مناطق آلوده، آموزش نحوه‌ی صحیح سم‌پاشی به کارگران با استفاده از لاس‌های بلند در سطح شهر به برگزاری مناقصه عمومی، خرید نوار، سم و کارت، برنامه‌ریزی در خصوص تشکیل کلاس‌های آموزشی برای کشاورزان و کارشناسان ناظر کلینک‌های تعاونی تولید و تشکیل جلسه‌ی توجیهی با فرمانداری، شهرداری و بخش‌داری برای تفکیک وظایف از جمله برنامه‌هایی است که باید در سال زراعی جدید انجام شود.

مهندس عساری عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی نیز در این نشست اظهار داشت: با توجه به مشکلاتی که در رابطه با زنجره بود، دو سال و نیم پیش نزدیک به ۲۰ پروژه تحت عنوان طرح جامع زنجره‌ی خرما در مؤسسه‌ی تحقیقات گیاه‌پزشکی تدوین شد.

وی افزود: در سم‌پاشی هوایی، طی دو سال متوالی در منطقه‌ی بروات با درختانی با ارتفاع حدود ۳ تا ۴ متر و در منطقه‌ی بم با درختانی با ارتفاع ۴ تا ۶ متر ارزیابی بیولوژیک و ارزیابی فیزیکی انجام شد.

عساری ادامه داد: در ارزیابی فیزیکی در مساحتی حدود ۲۰ هکتار روی کارتهایی که در تاج درخت قسمت برگ‌های بالا، قسمت مرکزی تاج و کنف باغ قرار دادیم، در بهترین حالت حداکثر ۱۲ تا ۲۰ درصد قطرات را مشاهده کردیم.

وی خاطرنشان کرد: در ارزیابی بیولوژیک از ۳۰ تا ۸۵ و گاهی اوقات تا ۹۰ درصد آفت زنجره کنترل شد.

بسیار خطرناک‌تر از زنجره‌ی خرما است، به همین جهت ردیابی‌هایی با فرمون‌های جنسی در شهرستان قلعه گنج انجام شد.

نشست دوم

در جلسه‌ی دوم نیز ابتدا کارهای تحقیقاتی مهندس دامغانی کارشناس مرکز تحقیقات کشاورزی بم در ارتباط با زنجره‌ی خرما بررسی شد.

مهندس دامغانی با اشاره به این‌که با روش‌هایی مثل هرس به‌موقع و استفاده از تله‌های چسبنده‌ی زرد، جمعیت قابل توجهی از جمعیت آفت کاهش می‌یابد، گفت: ولی به‌واسطه‌ی نرخ زاد و ولد بسیار بالای آفت مجدداً در کوتاه‌مدت دچار طغیان آفت می‌شویم.

وی افزود: در سم‌پاشی‌های زمینی بعضی درختان خیلی بلند هستند و سم اصابت نمی‌کند؛ ضمن این‌که بعد از زلزله هم درخت رهاشده زیاد داریم که محل کانون تکثیر آفت است.

دامغانی ادامه داد: در کار تحقیقاتی انجام‌شده، سم کنفیدور از طریق خاک و یا آب آبیاری مورد استفاده قرار گرفت که باعث کنترل آفت و ایجاد یک دوره‌ی پیش‌گیری طولانی مدت شد.

وی خاطرنشان کرد: در این روش آفت قادر به تغذیه یا تخم‌گذاری روی درختان تیمار شده نبود.

مهندس طاهری مدیر حفظ نباتات استان کرمان هم در این نشست خاطرنشان کرد: باید یک برنامه‌ریزی در پیش بگیریم که این آفت مثل سپیل بسته نشود.

وی افزود: حوزه‌ی حفظ نباتات می‌تواند سم و روشی را توصیه کند که از طریق سازمان حفظ نباتات و مؤسسات تحقیقاتی ابلاغ شده باشد.

مهندس مهرزاد هم در این جلسه با اشاره به این‌که مشکل اساسی باغ‌های خرمایی که به زنجره آلوده هستند کم بودن فاصله‌ی بین درختان است؛ اظهار داشت: باید با کمک انجمن خرما برنامه‌ریزی شود که آقای دکتر احمدی، آقای دکتر شمس و اداره‌کل محیط زیست کرمان باغ‌های خرما را ببینند و امکان استفاده از سم‌پاشی هوایی یا دستگاه‌های سم‌پاش جدید زمینی بررسی شود.

در ادامه‌ی این نشست، دکتر نقوی رییس بخش تحقیقات آب و خاک مرکز تحقیقات کرمان نیز آخرین یافته‌ها در زمینه‌ی تغذیه‌ی نخلستان‌ها را ارائه کرد.

وی با بیان این‌که میزان محصول به خصوصیات خاک، نفوذپذیری، میزان نگهداری آب در خاک، میزان شوری خاک و کیفیت آب و آبیاری بستگی دارد؛ اظهار داشت: مشکل اصلی خاک‌ها کمبود ازت، فسفر و عناصر کم‌مصرف مثل آهن، منیزیم، بر، مس و روی است. لازم به ذکر است: در پایان این نشست دکتر نقوی یک پاورپوینت جامع در زمینه‌ی کوددهی نخلستان‌ها ارائه کرد.

عساری همچنین با بیان این‌که سم دیازینون دیگر اثری بر روی آفت زنجره ندارد؛ خاطرنشان کرد: این در حالی است که با آزمایش کردن کنفیدور اثرات مطلوبی به دست آمده است.

مهندس غفاری کارشناس اداره‌کل محیط زیست استان کرمان نیز در این نشست با بیان این‌که طبق قوانین سازمان محیط زیست سم‌پاشی هوایی به هر طریقی ممنوع است؛ اظهار داشت: حتی طبق اعلام نظر محیط زیست در پاسخ به این درخواست که برای کارهای مطالعاتی منطقه‌ی محدودی برای انجام آزمایش‌ها استفاده شود به صراحت اعلام شد که سم‌پاشی هوایی فعلاً ممنوع است.

وی افزود: برای مقابله با آفت زنجره به جای سم‌پاشی هوایی باید به سمت مبارزات تلفیقی برویم.

مهندس آهنگران کارشناس سازمان تعاون روستایی نیز در این نشست با اشاره به تجربه‌ی ۲۰ ساله‌اش در زمینه‌ی سم‌پاشی هوایی، اظهار داشت: متأسفانه تا زمانی که تکنیک خوبی برای مبارزه با زنجره نداشته باشیم، مجبوریم از سم‌پاشی هوایی استفاده کنیم.

وی افزود: مصرف سمی که در سم‌پاشی هوایی انجام می‌شود و همچنین میزان مسمومیت این نوع سم‌پاشی بسیار کم‌تر از سم‌پاشی زمینی است.

آهنگران ادامه داد: حتی در کشور عراق هم به این نتیجه رسیدند که بهترین راه مبارزه با آفت زنجره استفاده از هلی‌کوپتر و سم‌پاشی هوایی است.

دکتر احمدی هم در این نشست با بیان این‌که در دنیا سم‌پاشی هوایی با هلی‌کوپتر انجام می‌شود، گفت: هزینه‌ی سم‌پاشی هوایی با هلی‌کوپتر خیلی کم‌تر از سم‌پاشی با هواپیماست.

وی افزود: همچنین اگر قرار باشد سم‌پاشی هوایی انجام شود باید به دنبال سمی با فشار بخار بالا بود.

در این جلسه همچنین خانم صنعتی کارشناس حفظ نباتات جنوب استان، با بیان این‌که آفت زنجره در شهرستان‌های کهنوج، رودبار، عنبرآباد و قسمت‌هایی از جیرفت وجود دارد؛ اظهار داشت: در دو سال اخیر از محل اعتبارات خشکسالی، فعالیت‌هایی برای مقابله با این آفت انجام شد.

وی افزود: عملیات تکریب و هرس‌های زمستانه و تابستانه برای کاهش و از بین بردن تخم‌های زمستان‌گذران و تابستان‌گذران انجام شد که آفت و تأثیرات خوبی داشته است.

خانم صنعتی ادامه داد: عملیات تکریب هم با مشارکت کشاورزان انجام و استقبال خوبی شد.

وی با بیان این‌که سرخرطومی حثایی خرما تهدید جدی برای مناطق جیرفت و بم است از ردیابی این آفت در مناطق یادشده خبر داد و گفت: متأسفانه در ۲۰ کیلومتری شهرستان قلعه‌گنج این آفت را مشاهده کردیم که به مراتب

در نشست بررسی مشکلات خرما منطقه‌ی جنوب کرمان مطرح شد

۹۰ درصد خرمای تولید کشور

در داخل مصرف می‌شود

ضرورت تشکیل تشکل صادراتی با همکاری دولت و بانکها

رییس هیات امنای انجمن خرمای استان کرمان گفت: خرما نیاز به سرمایه‌گذاری و زمان دارد اما قیمت آن هرگز جواب‌گوی این سرمایه‌گذاری نیست، به همین دلیل باید در راستای توسعه‌ی صادرات اقلیمی را که بازار بیش‌تری دارد، تولید کرد.

مهدی ایرانی کرمانی در نشست بررسی مشکلات خرما منطقه‌ی جنوب کرمان اظهار داشت: رسالت اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران که از نمایندگان این اتاق‌ها در سراسر کشور تشکیل شده، رشد و توسعه‌ی اقتصادی کشور است.

وی با تأکید بر این‌که این توسعه جز با تعامل با دستگاه‌های دولتی محقق نمی‌شود، افزود: اتاق بازرگانی طی چند سال گذشته در راستای تعامل با مقامات دولتی برای رفع موانع از جمله تصویب قانون بهبود فضای کسب و کار به موفقیت‌هایی دست یافته است.

ایرانی کرمانی با بیان این‌که تصویب این قانون کمک بسیاری به پیشرفت فعالیت‌های بخش خصوصی و برداشتن موانع کرده است، تصریح کرد: با تعامل تولیدکنندگان و دست‌اندرکاران خرما منطقه‌ی جنوب کرمان تلاش می‌کنیم تا مشکلات موجود برطرف شود.

وی با اشاره به این‌که تشکل‌ها توجه مقامات دولتی و بانک‌ها را جلب می‌کنند، ابراز داشت: بیش از شش سال است که انجمن خرمای استان کرمان پس از تلاش‌های زیاد تأسیس شده است که می‌طلبد در این راستا کشاورزان حضور فعالی در این انجمن داشته باشند.

ایرانی کرمانی همکاری مقامات دولتی را در سطح استان کرمان خوب توصیف و عنوان کرد: البته این به معنای آن نیست که به نقطه‌ی مطلوب دست یافته، بلکه در راستای شرایط مطلوب گام برداشته‌ایم.

رییس هیات امنای انجمن خرمای استان کرمان گفت: با توجه به این‌که حدود ۹۰ درصد خرما در کشور مصرف شده و تنها ۱۰ درصد آن صادر می‌شود، باید تلاش کنیم تا این روند معکوس شود؛ بنابراین باید در این راستا گام برداشت.

ایرانی کرمانی خرما را محصولی دانست که نیاز به سرمایه‌گذاری و زمان زیادی دارد و بیان داشت: قیمت خرما هرگز جواب‌گوی این مشقت و سرمایه‌گذاری نیست؛ به همین دلیل باید در راستای توسعه‌ی صادرات خرما اقلیمی را که بازار بیش‌تری دارد، تولید کرد.

وی ایران را بزرگ‌ترین تولیدکننده‌ی خرما در دنیا خواند و اذعان داشت: برای این امر تشکل صادراتی نیاز است که با همکاری دولت و بانک‌ها محقق می‌شود، اما بنگاه‌های اقتصادی توان انجام این کار را ندارند بلکه یک تشکل بزرگ، توانمند و کاردار صادراتی باید ایجاد شود.

ایرانی کرمانی با بیان این‌که بیش‌ترین استحصال آب به صورت غیرقانونی در جنوب کرمان انجام گرفته است، خاطرنشان کرد: ما در اقلیمی زندگی می‌کنیم که برداشت محصول به‌ازای هر هکتار مهم نیست، بلکه برداشت به میزان مترمکعب آب اهمیت دارد.

وی با تأکید بر این‌که در پی استحصال غیرمجاز دیگر سفره‌های زیرزمینی آب وجود ندارد بلکه رگه‌های آب ایجاد می‌شود، اظهار داشت: وجود چند هزار چاه غیرمجاز در استان

کرمان نشان‌دهنده‌ی این است که دولت به‌تنهایی توان مقابله با این بی‌قانونی‌ها را ندارد.

ایرانی کرمانی تصریح کرد: به همین دلیل همکاری کشاورزان و باغ‌داران ضروری است و دولت نیز از آن استقبال می‌کند تا وضعیت وخیمی که در منطقه‌ی دشت کرمان، زنگی‌آباد، زرد و انار پیش آمده در شهرستان‌های بم و جیرفت نیز رخ دهد. وی افزود: با ظرفیتی که در شهرستان جیرفت وجود دارد، کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان می‌تواند در ایجاد سایر تشکل‌ها از جمله تولیدکنندگان گلخانه‌ای، محصولات خارج از فصل و تشکل صادراتی کمک کند.

با توجه به این‌که حدود ۹۰ درصد خرما در کشور مصرف شده و تنها ۱۰ درصد آن صادر می‌شود، باید تلاش کنیم تا این روند معکوس شود؛ بنابراین باید در این راستا گام برداشت.

برای این امر تشکل صادراتی نیاز است که با همکاری دولت و بانک‌ها محقق می‌شود، اما بنگاه‌های اقتصادی توان انجام این کار را ندارند بلکه یک تشکل بزرگ، توانمند و کاردار صادراتی باید ایجاد شود.

در ادامه‌ی این نشست، رییس انجمن خرمای استان کرمان گفت: از همه‌ی کشاورزانی که تاکنون به عضویت انجمن خرما درنیامده‌اند، دعوت می‌شود با عضویت خود از خدمات این انجمن بهره‌مند شوند.

محسن رشیدفرخی اظهار داشت: با تعامل خوبی که با سرپرستی‌های چهار بانک عامل در تهران و کرمان وجود دارد، امیدواریم در آینده‌ی نزدیک برای اعضای اتاق بازرگانی و انجمن‌های زیرمجموعه‌ی آن بتوانیم تسهیلاتی برای صادرات و صنایع تبدیلی در راستای بهبود صنعت خرما ارائه دهیم. وی با اشاره به این‌که این تسهیلات سقف محدودیتی ندارد، افزود: همه‌ی کسانی که در زمینه‌ی صادرات فعالیت می‌کنند با ارائه‌ی گواهی مبدأ و رزومه‌ی کاری که دارند، می‌توانند این تسهیلات را دریافت کنند.

وی با بیان این‌که برای صادرات خرما و پسته در مجموع ۵۰۰ میلیارد ریال تسهیلات توسط بانک تجارت ارائه می‌شود، ابراز داشت: همچنین با بانک‌های ملت، صادرات، ملی، سپه و توسعه‌ی صادرات مذاکراتی انجام شده که در نهایت اعلام کردند هیچ‌گونه محدودیتی در ارائه‌ی تسهیلات صادرات ندارند. رشیدفرخی سیاست کلی نظام را طبق اصل ۱۴۴ بر روی سپاری و خصوصی‌سازی ذکر و عنوان کرد: اتاق بازرگانی انجمن گلخانه‌داران محصولات منطقه‌ی جنوب کرمان را در دوم بهمن‌ماه تشکیل می‌دهد که از تمام افرادی که در این زمینه فعالیت می‌کنند درخواست می‌شود در این انتخابات شرکت کنند.

رییس انجمن خرمای استان کرمان گفت: تلاش می‌شود کشاورزان در تمام مراحل تولید اعم از کاشت، داشت و صادرات فعالیت کنند تا شاهد آغاز مراحل خصوصی‌سازی در صنعت بازرگانی و تولید در این منطقه باشیم.

رشیدفرخی استانداردها را بستهبندی را یکی از مسائل اصلی کار انجمن دانست و بیان داشت: کمیته‌ی باغبانی انجمن خرمای استان کرمان در بحث تولید بسیار دخیل است و حتی به مواردی مانند سم، کود و صنایع تبدیلی توجه می‌کند.

وی با اشاره به این‌که طی سال‌های اخیر صنایع تبدیلی استان کرمان متحول شده است، اذعان داشت: در حال حاضر حدود ۱۴ کارخانه‌ی صنایع تبدیلی فعال در استان کرمان وجود دارد که سه کارخانه در زمینه‌ی صادرات بین‌المللی فعالیت می‌کنند.

رشیدفرخی خاطرنشان کرد: اعضای انجمن خرما می‌توانند از مشاوران کمیته‌های خدمات، باغبانی، صادرات و استاندارد در زمینه‌ی مشکلات خود مشاوره بگیرند.

مسئول مرکز تحقیقات و بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی کرمان نیز در این نشست گفت: با استقبال خوب تولیدکنندگان محصولات کشاورزی جنوب کرمان، در حال گذر از وضعیت موجود و رسیدن به وضع مطلوب هستیم که نویدبخش آینده‌ی درخشان برای کشاورزی این منطقه است.

صادق عزیزاده با اشاره به همکاری بخش خصوصی و دولتی در جنوب کرمان در امور اقتصادی و کشاورزی افزود: اتاق بازرگانی پیشنهاد برگزاری جشنواره‌ی خرما در جنوب کرمان را در سال آینده ارائه کرده که امید است این جشنواره با کمک مسئولان برگزار شود.

فرماندار جیرفت نیز در این نشست گفت: ایجاد صنایع فرآوری و بستهبندی خرما موجب افزایش ارزش افزوده‌ی این محصول می‌شود.

ابراهیم غنچه‌پور افزود: برای توسعه‌ی بخش کشاورزی در این شهرستان کارهای زیربنایی انجام شده است.

وی با اشاره به تولید چهار میلیون تن انواع محصولات کشاورزی در جنوب کرمان گفت: این منطقه در زمینه‌ی تولید کشاورزی، ظرفیت بالایی دارد.

غنچه‌پور، توسعه‌ی راه‌ها، حمل‌ونقل و صادرات را از نیازهای مبرم بخش کشاورزی دانست و تصریح کرد: با پی‌گیری‌های انجام‌شده، زمینه و زیرساخت راه‌اندازی گمرک و پایانه‌ی صادراتی در این شهرستان و جنوب کرمان فراهم شده است.

فرماندار جیرفت افزود: نبود تشکل‌های صنفی بخش کشاورزی یکی دیگر خلاء‌های موجود در این منطقه است که راه‌اندازی این تشکل‌ها در افزایش صادرات موثر است. وی راه‌اندازی فرودگاه جیرفت در آینده‌ی نزدیک خبر داد و خاطرنشان کرد: فعالیت فرودگاه از زیرساخت‌های توسعه‌ی بخش صادرات محصولات کشاورزی است که این طرح مراحل پایانی خود را سپری می‌کند.

فرماندار جیرفت ادامه داد: از تولید ۲۰۰ هزار تن خرمای جنوب فقط ۱۰ درصد آن صادر می‌شود که این رقم بسیار پایین است و باید زمینه‌ی افزایش آن را فراهم کرد.

وی با اشاره به فعالیت انجمن خرمای استان در خصوص معرفی و عرضه‌ی این محصول به بازارها، افزود: این نشست با هدف عضوگیری در شهرستان برگزار شد که به باغ‌داران و تولیدکنندگان خرما توصیه می‌شود تا در این انجمن عضو شوند.

غنچه‌پور، سطح زیر کشت نخلستان‌های خرما در جنوب کرمان را ۲۶ هزار هکتار عنوان و بیان کرد: به‌زودی انجمن گلخانه‌داران جنوب کرمان راه‌اندازی خواهد شد همچنین رییس سازمان جهاد کشاورزی جنوب کرمان در این نشست گفت: ۳۶ هزار هکتار نخلستان با ۷۰ رقم خرما در جنوب استان وجود دارد و سالانه ۲۰۰ هزار تن محصول خرما در این منطقه تولید می‌شود.

مجید درینی افزود: بیش‌تر خرمای تولیدشده را ارقام مضافتی، کلوته و مرداسنگ تشکیل می‌دهد که سالم بودن این محصولات از ویژگی‌های خرمای جنوب است.

درینی بیان کرد: سرمایه‌گذاری در بخش بسته‌بندی و فرآوری محصول خرمای ضروری است که باید رسانه‌ها در این زمینه اطلاع‌رسانی کنند.

وی خاطر نشان کرد: در حال حاضر بیش‌ترین صادرات خرما به بازارهای سنتی انجام می‌شود که باید به فکر بازارهای جدید برای عرضه‌ی این محصول بود.

درینی گفت: حذف ارقام نامرغوب و جایگزینی آن با ارقام مرغوب و اقتصادی از سیاست‌های سازمان جهاد کشاورزی در جنوب کرمان است که در این راستا اقدامات خوبی نیز صورت گرفته است.

وی اضافه کرد: توسعه‌ی صادرات خرما، راه‌اندازی صنایع فرآوری و بسته‌بندی و فعال کردن ستاد خرما در این منطقه دیگر برنامه‌های سازمان جهاد کشاورزی است و تلاش می‌کنیم تا این منطقه به عنوان الگوی تولید خرمای کشور تبدیل شود.

وی گفت: با توجه به حجم بالای تولید محصول خرما در جنوب کرمان تاکنون ۲۵ طرح تحقیقاتی برای بیماری خشکیدگی خوشه‌ی خرما توسط مرکز تحقیقات کشاورزی جنوب اجرا شده است.

نایب‌رییس انجمن خرمای استان کرمان گفت: سازمان جهاد کشاورزی با همکاری اتاق بازرگانی در راستای تولید خرمای ارگانیک، تشکلی راه‌اندازی و از اعتبارات لازم به صورت ویژه استفاده کنند.

احمد فرید اظهار داشت: نبود حمل‌ونقل، فرودگاه، راه‌آهن و بازاریابی، حلقه‌ی گم‌شده‌ی توسعه بخش کشاورزی در شهرستان جیرفت است.

وی مهم‌ترین مقوله‌ی شهرستان جیرفت را بخش کشاورزی و تولید دانست و افزود: با توجه به این‌که ۳۶ هزار هکتار سطح زیرکشت خرمای منطقه جنوب کرمان، بیش از ۷۰ نوع رقم و ۲۰۰ هزار تن تولید دارد؛ می‌تواند اتاق بازرگانی، صنایع و معادن به شهرستان جیرفت توجه ویژه‌ای داشته باشد.

فرید تصریح کرد: انجمن‌های گلخانه‌داران و خرما با توجه به وجود ۷۵ نوع تنوع محصولات شاخص در کشور باید فعالیتی بیش‌تری در این منطقه داشته باشند و نشست‌های کارشناسی به صورت مستمر برگزار شود.

وی ابراز داشت: در شهرستان جیرفت با وجود سازمان جهاد کشاورزی و مرکز تحقیقات کشاورزی جنوب کرمان و همچنین دانشگاه جیرفت، اولویت‌های تحقیقاتی در زمینه‌ی مسائل آفات و بیماری‌ها و رفع مسائل خشکیدگی انجام می‌گیرد که می‌تواند در بخش علمی، طرح‌ها و نیازهای منطقه را بررسی کرد.

فرید عنوان کرد: آنچه که نیاز تولیدکنندگان خرما در شهرستان جیرفت است، تولید خوب، بهره‌وری و بهره‌برداری از منابع موجود در منطقه و تبدیل این محصول به ارزش افزوده است که نیازمند راهکار مناسبی است.

نایب‌رییس انجمن خرمای استان کرمان گفت: سازمان جهاد کشاورزی جنوب کرمان با همکاری اتاق بازرگانی در راستای تولید خرمای ارگانیک تشکلی راه‌اندازی و با برگزاری جلسه‌های ماهیانه از اعتبارات لازم به صورت ویژه استفاده کند.

فرید با تأکید بر حضور فعال تولیدکنندگان در انجمن خرما بیان داشت: مهم‌ترین امر همکاری و حمایت تولیدکنندگان خرما و حضور فعال و مستمر آن‌ها در نشست‌های انجمن خرما و تشکلی‌های آن است.

در ادامه‌ی این نشست، رییس کمیته‌ی صادرات انجمن خرمای استان کرمان گفت: مهم‌ترین مشکل خرما بازاریابی است و خرمای شهرستان جیرفت ظرفیت بسیاری دارد که می‌تواند بازار بسیار مناسبی پیدا کند.

سید آرش علوی در نشست بررسی مشکلات خرمای منطقه‌ی جنوب کرمان در این شهرستان اظهار داشت: این انجمن به تمام استان کرمان اختصاص دارد و تلاش می‌کند تا خرمای ایران در دنیا مطرح شود.

وی با بیان این‌که مشکل صادرات خرما بسته‌بندی نیست،

وی معضل بزرگ کشاورزی را که همواره مغفول مانده است، خرده‌مالکی دانست و ابراز داشت: تأثیر دلال در این وضعیت بسیار زیاد است، زیرا جمع‌آوری محصولات خرده‌مالکان تنها توسط این قشر انجام می‌گیرد.

علوی عنوان کرد: با توجه به این‌که دولت دارای ظرفیت و منابع بسیار و توانایی اجرایی و قانون‌گذاری است، ستاد خرما باید فعال‌تر بوده و هماهنگی‌های بیش‌تری میان اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و بخش‌های مختلف دولت انجام دهد.

رییس کمیته‌ی صادرات انجمن خرمای استان کرمان با بیان این‌که تصمیم‌گیری‌های ستاد خرما در تمام این محصولات تأثیرگذار است، گفت: این ستاد می‌تواند با جذب کارآفرینان و تولیدکنندگان در بسیاری موارد نقش هدایت‌کننده داشته باشد.

علوی با تأکید بر این‌که باید مکانیزم بازار قیمت را تعیین کند، بیان داشت: اگر با حذف خرده‌مالکی مالکان بزرگ به وجود آید، نقش دلالان کم‌رنگ و در نتیجه، قیمت خرما در بازار افزایش می‌یابد.

وی اذعان داشت: منفعت تنها محدود به صادرات نمی‌شود بلکه بهداشتی شدن و بسته‌بندی محصول در آن مؤثر است، بنابراین باید تقاضا را افزایش داد و با فرهنگ‌سازی بعضی ارقام را جایگزین آن کرد.

افزود: بسته‌بندی تنها یکی از مشکلات صادرات است اما مهم‌ترین آن به شمار نمی‌رود، همان‌گونه که بزرگ‌ترین صادرکنندگان خرما تنها حجم کوچکی از آن را بسته‌بندی می‌کنند.

علوی مهم‌ترین مشکل خرما را بازاریابی ذکر و تصریح کرد: خرمای شهرستان جیرفت ظرفیت بسیاری دارد از جمله ارقام مرداسنگ، کلیته و مضافتی می‌تواند بازار بسیار مناسبی پیدا کند اما بخش خصوصی در این زمینه بسیار کم‌کاری کرده است.

با تعامل خوبی که با سرپرستی‌های چهار بانک عامل در تهران و کرمان وجود دارد، امیدواریم در آینده‌ی نزدیک برای اعضای اتاق بازرگانی و انجمن‌های زیرمجموعه‌ی آن بتوانیم تسهیلاتی برای صادرات و صنایع تبدیلی در راستای بهبود صنعت خرما ارائه دهیم.

...
همه‌ی کسانی که در زمینه‌ی صادرات فعالیت می‌کنند با ارائه‌ی گواهی مبدأ و رزومه‌ی کاری که دارند، می‌توانند این تسهیلات را حتی به صورت نامحدود دریافت کنند.

گفت و گو

گفت و گو با ولی الله و نادر وطن خواه؛ تولیدکننده خرما

هزینه‌های تولید بسیار افزایش یافته است

اشاره: «ولی الله وطن خواه» با ۸۶ سال سن، یکی از فعالان بزرگ کشاورزی در جیرفت محسوب می‌شود. وی که از سال ۵۸ اقدام به فعالیت کشاورزی کرده است، در حال حاضر یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان خرما و مرکبات در شهرستان جیرفت است. برای آشنایی با وضعیت کشاورزی به ویژه وضعیت خرما، با «ولی الله وطن خواه» و فرزندش «نادر وطن خواه» به گفت‌وگو نشستیم.

تولیدکنندگان خرما و مرکبات در شهرستان جیرفت است. برای آشنایی با وضعیت کشاورزی به ویژه وضعیت خرما، با «ولی الله وطن خواه» و فرزندش «نادر وطن خواه» به گفت‌وگو نشستیم.

کسی کار نمی‌کند. این قانون باید به نحوی اصلاح شود و یارانه به کسانی که کار می‌کنند پرداخت گردد.

شما در زمینه اجرای آبیاری قطره‌ای، از جمله افراد پیش‌گام هستید؛ در این زمینه توضیح دهید.

سال ۷۳ اقدام به اجرای سیستم آبیاری قطره‌ای در باغ کردیم. آبیاری قطره‌ای بهترین سیستم برای آبیاری باغ‌هاست؛ چرا که با این روش کاهش قابل توجهی در مصرف آب و هزینه‌ی کارگری صورت می‌گیرد. با این روش هزینه و مصرف آب تا یک‌چهارم و هزینه‌ی کارگری حتی تا یک‌دهم کاهش می‌یابد؛ ضمن این‌که آبیاری با این روش برای درختان هم بسیار مفید است و به درختان آب بیش‌تری می‌رسد.

آیا این روش با مشکلاتی هم مواجه است؟

اگر اجرای طرح بر اساس اصول فنی انجام شود، مشکلی وجود نخواهد داشت. اگر می‌بینید در نقطه‌ای این روش اجرا و سپس با مشکل مواجه شده است؛ بدانید که نحوه‌ی اجرا درست و علمی نبوده است. البته پس از اجرا، رسیدگی و نگهداری هم بسیار مهم است.

آقای نادر وطن خواه! نظر شما در خصوص سیستم آبیاری قطره‌ای چیست؟

طراحی اولیه و اجرا و پس از آن، نگهداری سیستم بسیار مهم است. زمانی که می‌خواستیم اقدام به اجرای این سیستم بکنیم به مسئولان مربوطه عنوان کردیم که اگر قرار است این سیستم را اجرا کنیم باید انتخاب پیمانکار به عهده‌ی خود ما باشد. به هر حال پس از پذیرفتن این شرایط از سوی مسئولان، با تحقیقاتی که انجام دادیم اولین و قوی‌ترین شرکتی (شرکت ایران درپ) که در زمینه‌ی آبیاری قطره‌ای فعال بود را به عنوان پیمانکار انتخاب و طرح را اجرا کردیم. این شرکت در اجرای آبیاری قطره‌ای در کشور حرف اول را می‌زند، و برای اجرای این سیستم در باغ ما نیز از بهترین مواد مصرفی استفاده کرد. طراحی و اجرای سیستم هم به خوبی صورت گرفت، و طرح آبیاری قطره‌ای در باغ ما در سال ۷۴ به عنوان اولین پروژه در منطقه اجرا شد. از زمان اجرای طرح تاکنون نیز خوش‌بختانه ما هیچ مشکلی مواجه نشده‌ایم و بسیار راضی هستیم. البته همان‌طور که گفته شد، پس از اجرای طرح که باید بر اساس اصول فنی باشد؛ نگهداری هم بسیار حائز اهمیت است.

سخن آخر...

کشاورزی در حال حاضر به هیچ وجه سودآور نیست، بنابراین دولت باید به یاری کشاورزان بیاید. امیدواریم دولت عنایت بیش‌تری به بخش کشاورزی داشته باشد و کشاورزی بیش‌تر از این، رونق خود را از دست ندهد؛ تا جوان‌ترها برای ورود به این حوزه رغبت بیش‌تری داشته باشند.

است و در حال حاضر کشاورزی اصلاً مقرون به صرفه نیست. به‌طور مثال اخیراً به خاطر کم‌آبی و خشک شدن منطقه، مجبور به جابه‌جایی چاه‌های آب شدیم، و فقط برای جابه‌جایی دو حلقه چاه، ۱۸ میلیون تومان هزینه کردیم؛ در حالی که در سال‌های ۵۸ تا ۶۰ بابت برقی کردن چهار چاه آب، با خرید همه لوازم، ۴۲۰ هزار تومان هزینه کردیم که اگر قرار بود این کار در حال حاضر انجام شود، حدود ۲ میلیارد تومان هزینه در بر داشت. هزینه‌های دیگر از قبیل حامل‌های انرژی؛ از جمله برق و نهاده‌های کشاورزی؛ از جمله کود نیز افزایش قیمت زیادی داشته است. به‌طور مثال قبل از این‌که دولت یارانه را از کود بردارد، قیمت هر کیسه کود تنها بین ۲۵ تا ۶۵ تومان بود؛ اما الان قیمت هر کیسه کود تا ۴۰ هزار تومان افزایش یافته است. هزینه‌ی دیگر از جمله کارگر هم به همین نسبت افزایش داشته است، و این در حالی است که به نسبت افزایش هزینه‌های تولید، قیمت محصول چندان افزایش نداشته است.

قرار بود پس از هدفمندی یارانه‌ها، دولت یارانه‌ی بخش تولید در حوزه صنعت و کشاورزی را پرداخت کند؛ آیا شما تاکنون یارانه‌ای دریافت کرده‌اید؟

خیر؛ پس از هدفمندی یارانه‌ها فقط هزینه‌ها افزایش یافت و مشکلات کشاورزان بیش‌تر شد.

وضعیت بازار چه‌طور است؛ آیا محصول پس از برداشت به راحتی به فروش می‌رسد؟

علی‌رغم سختی کار و بالا بودن هزینه‌ها، متأسفانه محصول تولیدشده به‌ویژه خرما بازار خوبی ندارد. هزینه‌ی برداشت هر کیلو مرکبات ۲۰۰ تومان، و این هزینه در خصوص خرما بیش از ۱۰۰۰ تومان است. از طرف دیگر پس از برداشت محصول تاکنون، فقط ده درصد از محصول خرما به فروش رسیده است؛ و طی این مدت چندان تقاضایی برای خرما نبوده است. البته سال گذشته در ماه مبارک رمضان بازار با کمبود خرما مواجه شد، و قیمت این محصول به ۵۰۰۰ تومان هم رسید؛ به همین جهت شاید عرضه‌کنندگان خرما دست نگه داشته‌اند تا خرما را در ماه مبارک رمضان که پیک مصرف است عرضه کنند.

به بالا رفتن هزینه‌ی کارگری اشاره کردید؛ آیا در خصوص نیروی انسانی هم با مشکل مواجه هستید؟

کارگرانی که در گذشته در بخش کشاورزی کار می‌کردند، دیگر به دلیل کمبود سن قادر به انجام کار نیستند. جوان‌ها هم به خاطر تحصیل و دریافت مدرک، حاضر به کار کشاورزی نیستند و بیش‌تر به دنبال شغل دولتی و با فعالیت‌هایی از جمله دلالی و واسطه‌گری هستند؛ تا ضمن انجام فعالیت کم‌تر، درآمد بیش‌تری نیز کسب کنند. با هدفمندی یارانه‌ها و پرداخت یارانه وضع بدتر هم شده است؛ مردم با همین میزان یارانه‌ای که به آن‌ها پرداخت می‌شود، امورات زندگی خود را می‌گذرانند و دیگر

از چگونگی آغاز فعالیت خود در زمینه‌ی کشاورزی برایمان بگویید.

تا قبل از پیروزی انقلاب، بازاری بودم و به کسب و کار در بازار فعالیت داشتم. با پیروزی انقلاب اسلامی و فرمایش امام خمینی (ره) که فرمودند: «کشاورزی شغل انبیاست» و به دلیل علاقه‌ای که به این حرفه داشتم؛ فعالیت خود را در زمینه‌ی کشاورزی با خرید زمین و کاشت محصولاتی از جمله مرکبات و خرما در جیرفت آغاز کردم. اکنون با ۱۵۰ هکتار باغ شامل ۱۰۰ هکتار وارثه‌های مختلف مرکبات و ۵۰ هکتار خرما که عموماً مضافتی است، با فرزندانم در قالب مجتمع کشاورزی سعدآباد فعال هستیم.

وضعیت تولید و فروش محصولات در سال جاری چگونه بوده است؟

در حال حاضر مقداری از مرکبات برداشت شده است و بخش دیگری از مرکبات را نیز طبق قرارداد منعقدشده با بازرگانی جهت پوشش میوه‌ی شب عید باید به این سازمان تحویل بدهیم. در خصوص خرما نیز امسال پس از برداشت، تاکنون فقط ده درصد از خرما به فروش رفته و ۹۰ درصد آن باقی مانده است.

شما به عرضه‌ی محصول خوب و باکیفیت در بازار مشهور هستید؛ در این خصوص توضیح می‌دهید؟

از ابتدای کار تاکنون همیشه سعی کرده‌ایم محصول مرغوب، باکیفیت و کاملاً بهداشتی به بازار عرضه کنیم؛ بنابراین محصولات ما پس از برداشت، در کارگاه‌های بسته‌بندی کاملاً بهداشتی بسته‌بندی و به بازار عرضه می‌شود. ضمن این‌که محصولات در حین بسته‌بندی، درجه‌بندی می‌شوند. به‌طور مثال در هنگام بسته‌بندی خرما، محصول ریز و درشت جدا می‌شود و با عنوان خرما درجه یک و درجه دو عرضه می‌شود که خرما درجه یک به نام «خرمای سعدآباد» از مشهورترین خرماهای مضافتی است که بیش‌تر به مشهد مقدس و بخشی هم به اصفهان فرستاده می‌شود. البته ما در زمینه‌ی صادرات فعالیت نداریم؛ اما نمایندگان ما در سطح کشور به‌ویژه در مشهد، خرما سعدآباد را به کشورهای از جمله افغانستان و روسیه صادر می‌کنند. برخی از تجار نیز گاهی اوقات محصول خرما ما را خریداری و به کشورهای مختلف صادر می‌کنند.

خوش‌بختانه همان‌طور که گفتیم؛ بسته‌بندی محصولات در سال‌های بسته‌بندی کاملاً مدرن و پیشرفته انجام می‌شود؛ ضمن این‌که در زمان برداشت خرما که دو ماه طول می‌کشد، حدود ۵۰۰ نفر کارگر در زمینه‌ی برداشت و بسته‌بندی محصول، مشغول به کار می‌شوند.

آیا در روند کار و تولید محصول با مشکلاتی هم مواجه هستید؟

به خاطر تحریم‌ها و تورم، هزینه‌های تولید بسیار افزایش یافته

دیدگاه

کشاورزی و فاز دوم هدفمندی یارانهها

□ سایمک شهابی

کشاورزی از جمله ارکان بسیار مهم و حیاتی هر کشور محسوب می‌شود. کشاورزان در کشور ما با دغدغه‌های فراوانی روبه‌رو هستند. هزینه‌های مختلف و بالای اداری، باغ‌ها، کشاورزی را به امری پُر هزینه تبدیل ساخته است. هزینه‌هایی همچون هزینه‌ی کارگری، هزینه‌های مربوط به کود و سم، ماشین‌آلات، هزینه‌ی سوخت، هزینه‌ی اصلاح و تقویت خاک، لوله‌ها، پیاده‌سازی سیستم‌های آبیاری روز، هزینه‌های مختص فصل برداشت، حمل، سردخانه، موتور آب و غیره، به نسبت بالایی افزایش داشته است. علاوه بر این، کاهش میانگین میزان برداشت خرما به دلیل بروز بیماری‌ها، آفات، غرض‌ها و تغییر در شرایط جوی و اقلیمی، یارانه‌های انرژی از سوی دولت و فراهم نشدن تسهیلات حمایتی لازم، تیشه به ریشه‌ی کشاورزی مناطق مختلف زده است. از ابتدای اجرای فاز اول هدفمندی یارانه‌ها بخش کشاورزی نیز همچون بسیاری از بخش‌های دیگر دچار مشکلات فراوانی گشته است. یکی از مهم‌ترین آن‌ها، نبود کارگر در فصل‌های حساسی همچون فصل برداشت است که منجر به خراب شدن مقدار زیادی از محصول می‌شود. آنچه عیان است هدفمندی یارانه‌ها بدون مدیریت درست زیان‌آور است و به بخش تولید، صنعت و کشاورزی آسیب می‌رساند. اختصاص سهم درآمد حاصل از یارانه‌ها به این بخش یا به‌طور کلی وجود نداشته یا درصد ناچیزی بوده است. حتی صندوق بیمه‌ی محصولات کشاورزی به دلیل تأخیر در گرفتن بودجه‌ی لازم، پرداخت خسارات را با تأخیری طولانی انجام می‌دهد.

بخش کشاورزی در مقایسه با سایر بخش‌های تولیدی متأثر از ریسک بالایی است و در عین حال از سود ضعیف‌تری برخوردار است و تداوم تولید اغلب تولیدکنندگان کشاورزی نیازمند سیاست‌گذاری‌های ویژه‌ای در قبال این بخش است. می‌توان گفت در بخش هدفمندی یارانه‌های کشاورزی همانند هدفمندی سایر بخش‌ها دیگر یارانه‌ها در اقتصاد کشور مهم‌ترین مشکل نبود راهکارهای لازم برای شناسایی گروه‌های هدف و تخصیص بهینه‌ی منابع پارانه‌ای است. بدیهی است که هرچه کنسور پیشرفته‌تر باشد بیش‌تر از بخش کشاورزی خود حمایت می‌کند. در میان سیاست‌های حمایتی دولت، خرید تضمینی محصول خرما وجود ندارد و حمایت چشمگیری هم در پرداخت یارانه به نهادهای کشاورزی دیده نمی‌شود. برای هدفمند کردن یارانه‌های نهادهای کشاورزی باید از اصول علمی بهره جست تا به‌طور عینی در پیشبرد توسعه‌ی کشاورزی دیده شود. واقعیت امر این است که بخش کشاورزی هنوز نتوانسته از سنتی بودن بیرون بیاید و به دلیل ساز و کار خاص خود قادر نیست هزینه‌ها و ضرر و زیان خود را به سایر بخش‌های جامعه تحمیل کند.

قانون هدفمندی یارانه‌ها از ۲۸ آذر سال ۱۳۸۹ در کشور اجرایی شد. از آن‌جایی که طرح در فصل غیر زراعی اجرا شد، در ابتدا اثرات آن در بخش کشاورزی مشهود نبود، اما با آغاز فصل زراعی گلخانه‌های کشاورزان به دلیل افزایش قیمت سوخت که هزینه‌های آن‌ها را در انجام عملیات زراعی و حمل‌ونقل و به تناسب آن از هزینه‌ی کارگری و قیمت تمام‌شده را افزایش داده بود آغاز شد. چند نکته‌ی مهم در مورد اجرای هدفمندی یارانه‌ها در بخش کشاورزی وجود دارد. بخش کشاورزی سالیان سال است از معضلات ساختاری جدی چون خرد بودن زمین‌های کشاورزی، وجود واسطه‌های متعدد، نبود بازار و بازارسانی مناسب و صنایع تبدیلی ناکافی با پراکنش نامناسب رنج می‌برد که باعث شده قیمت تمام‌شده برای کشاورزان بیش‌تر و رقابت‌پذیری آن‌ها به شدت کاهش یابد. همان‌طور که اشاره شد، بسته‌های پیشنهادی که برای حمایت از کشاورزان در جریان هدفمند کردن یارانه‌ها ارائه شده، شفافیت لازم را ندارند. اولاً به‌طور کلی دیرنگام ارائه می‌شوند، دوم این که سهم ۱۰ درصدی بخش کشاورزی از درآمدهای اجرای طرح بسیار ناچیز است. سوم، امکان این که سیاست‌های اتخاذشده به اصلاح شیوه‌ی تولید و توسعه‌ی کشاورزی تا آن اندازه که توان رقابت در سطح بین‌المللی پیدا نماید بسیار کم است. با توجه به مشکلات موجود قبل از اجرای فاز دوم می‌بایست آسیب‌شناسی مرحله‌ی اول به خوبی انجام و از تکرار آن جلوگیری شود. اگر این روند با هوشمندی بیش‌تر و حمایت هوشمندانه‌تر از بخش تولید ادامه نیابد، قیمت حامل‌های انرژی برای بسیاری فراتر از توان خواهد بود. تا زمانی که از محل درآمد حاصل از هدفمندی یارانه‌ها به رفع مشکلات زیربنایی و ساختاری بخش کشاورزی اقدام نشود، این بخش مهم تولیدی در پیچ‌وخم هزینه‌ها و مشکلات ساختاری، به ورطه‌ی نابودی کشیده خواهد شد.

یکی از دلایل عدم استقبال صادرکنندگان از تسهیلات صادراتی مدت‌بازپرداخت شش‌ماهه‌ی تسهیلات است که با توجه به زمان فصل برداشت و زمان پیک مصرف خرما که ماه مبارک رمضان است،

و همچنین مشکلاتی که به خاطر وجود تحریم‌های اقتصادی در برگشت پول وجود دارد؛ برگشت پول صادرکنندگان بیش از یک‌سال طول می‌کشد. آیا امکان افزایش مدت زمان بازپرداخت تسهیلات وجود دارد؟ بازپرداخت تسهیلاتی که برای ارقام صادراتی در نظر گرفته می‌شود به این دلیل که سرمایه در گردش محسوب می‌شود شش‌ماه و حداکثر تا هشت‌ماه است. بنابراین متأسفانه بخش‌نامه‌ی تسهیلات صادراتی در محصولاتی مثل پسته و خرما محدود است و افزایش مدت‌زمان بیش از این امکان ندارد.

یکی از مشکلاتی که صادرکننده‌ها با آن مواجه هستند این است که در هنگام مراجعه به بانک و اقدام برای دریافت تسهیلات صادراتی، بانک مربوطه متوسط حساب صادرکننده را ملاک پرداخت تسهیلات قرار می‌دهد؛ آیا به نظر شما این شیوه صحیح است؟

بستگی به شرایط بانک دارد. اگر تسهیلات تکلیفی باشد معمولاً شرایط را بانک تعیین می‌کند و متوسط حساب لحاظ نمی‌شود؛ اما معمولاً نه‌تنها در تسهیلات تکلیفی و صادراتی، بلکه در تسهیلات دیگر هم میزان شناخت افراد توسط بانک مهم است و متوسط مانده خیلی موضوع دست‌وپاگیری نیست. یکی از مشکلات دیگر عدم استفاده از املاک باغ‌ها به عنوان وثیقه است؛ در این خصوص نظر شما چیست؟ اسنادی که در پرداخت تسهیلات به عنوان وثیقه منظور می‌شود، باید شهری، بلامعارض و سهل‌البیع باشد؛ به نظر شما یک منزل مسکونی در بولوار جمهوری سهل‌البیع است یا یک باغ در یک نقطه از استان؟ بنابراین از آن‌جا که یکی از الزامات شبکه‌ی بانکی سهل‌البیع بودن اموال غیرمنقول است، شبکه‌ی بانکی هم قانون را رعایت می‌کند و قانون هم نحوه‌ی اجرا را شهری، بلامعارض و سهل‌البیع ذکر کرده است. البته در برخی موارد اسناد باغ هم به عنوان وثیقه پذیرفته می‌شود. آیا برای صادرکنندگان نمونه امتیازاتی در پرداخت تسهیلات قائل می‌شوید؟

هرچه ادارات مرکزی به ما ابلاغ کنند رعایت می‌کنیم. پس نگاه شما نسبت به صادرکنندگان بر مبنای قانون و بخش‌نامه‌ی است...

سوالات شما به گونه‌ای است که من موارد قانونی را ذکر می‌کنم، وگرنه ما وقتی ببینیم شخصی صادرکننده‌ی نمونه و دارای ظرفیت صادراتی بالایی است؛ علاقه‌مند هستیم بیش‌تر با آن فرد کار کنیم.

به عنوان رئیس شورای هماهنگی بانک‌های استان کرمان، هماهنگی به‌عمل‌آمده برای پرداخت تسهیلات به صادرکنندگان را در شبکه‌ی بانکی چه‌طور می‌بینید؟ معمولاً اگر تسهیلات تکلیفی باشد، هماهنگی توسط اتاق بازرگانی انجام می‌شود.

آینده‌ی استان را چگونه می‌بینید؟ با توجه به سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده، استان کرمان آینده‌ی روشنی خواهد داشت. البته سرمایه‌گذاری‌ها باید ادامه داشته باشد؛ چرا که سرمایه‌گذاری‌های در حال انجام، لازم است؛ ولی کافی نیست.

بانک‌های استان چه‌قدر در این آینده‌ی روشن نقش دارند؟

مشهور است که می‌گویند شهرها توسط بانک‌ها ساخته می‌شوند؛ امیدواریم بانک‌ها بر اساس وظیفه‌های که دارند در این زمینه بتوانند خوب نقش‌آفرینی کنند.

گفت‌وگو

رئیس اداره‌ی امور شعب بانک ملی استان کرمان در گفت‌وگو با خبرنگار خرمای:

محدودیتی در پرداخت تسهیلات به صادرکنندگان

خرما وجود ندارد

اشاره: یکی از مشکلات صادرکنندگان خرما، کم بودن تسهیلات تکلیفی صادرکنندگان و همچنین روند سخت اعطای تسهیلات است. به همین منظور برای آشنایی با چگونگی اعطای تسهیلات به صادرکنندگان و همچنین همکاری بانک‌ها با تجار خرما، با «محمد رضایی» رئیس شورای هماهنگی بانک‌های استان و رئیس اداره‌ی امور شعب بانک ملی استان کرمان به گفت‌وگو نشستیم.

هرساله در رابطه با صادرات خرما، تسهیلات تکلیفی برای پرداخت به صادرکنندگان به بانک‌ها ابلاغ می‌شود؛ روند اعطای این تسهیلات به چه شکل است؟

در خصوص خرما هرساله از طریق وزارت صنعت، معدن و تجارت، بودجه‌ای جهت پرداخت تسهیلات به صادرکنندگان خرما ابلاغ می‌شود، و این تسهیلات با هماهنگی اتاق بازرگانی و انجمن خرما به صادرکنندگان خرما اعطا می‌گردد؛ اما امسال تا جایی که من به یاد دارم، نامه‌ای در رابطه با پرداخت تسهیلات تکلیفی به صادرکنندگان خرما ارسال نشد. ولی اگر این نامه را هم در نظر بگیریم، شبکه‌ی بانکی همواره نهایت همکاری را با صادرکنندگان خرما داشته است. رویکرد ما نسبت به اقتصاد استان کاملاً مثبت است و علاقه‌مندیم در بخش‌های مختلف به فعالان اقتصادی کمک کنیم؛ در زمینه‌ی صادرات خرما هم رویکرد شبکه‌ی بانکی به همین شکل است.

با توجه به این که استان کرمان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان و صادرکنندگان خرمای کشور است، چرا میزان تسهیلات تکلیفی که هرساله ابلاغ می‌شود همواره کم‌تر از سایر استان‌های خرماخیز است؟

تسهیلات تکلیفی در تهران تقسیم می‌شود و ربطی به سیستم بانکی استان ندارد. اما در حال حاضر روش اصلاح شده و چیزی به عنوان سهمیه‌ی هر استان نداریم؛ بلکه هر قدر که نیاز هر استان باشد شبکه‌ی بانکی مکلف به پرداخت است و صادرکنندگان هر وقت مراجعه و اظهارنامه‌ی مالیاتی خود را ارائه کنند، بر اساس آن تسهیلات پرداخت می‌شود. در حال حاضر هیچ محدودیتی در پرداخت تسهیلات به صادرکنندگان خرما وجود ندارد.

اما آن‌چه که شاهد آن هستیم این است که صادرکنندگان چندان از این تسهیلات استفاده نمی‌کنند و حتی همان تسهیلات تکلیفی هم به‌طور کامل جذب و اعطا نمی‌شود...

بله همین‌طور است؛ حتی از بودجه‌ای هم که هر سال ابلاغ می‌شود صادرکنندگان استفاده نمی‌کردند، که البته عدم استفاده‌ی صادرکنندگان می‌تواند به خاطر مشکلاتی از جمله اقساط معوقه و چک برگشتی باشد و یا آن صادرکننده ضامن تسهیلاتی است که معوق شده است؛ بنابراین در چنین شرایطی صادرکننده نمی‌تواند از تسهیلات استفاده کند، تا مواردی که ذکر شد تعیین تکلیف شوند. سال‌های گذشته حتی برخی از صادرکنندگان پس از معرفی به بانک دیگر برای انجام اقدامات و دریافت تسهیلات مراجعه نمی‌کردند. در واقع ما به عنوان شبکه‌ی بانکی علاقه‌مند به پرداخت تسهیلات بودیم؛ اما متقاضی وجود نداشت.

گفت‌وگو

**گفت‌وگو با «محمدرضا پورخاتون»
دبیر کانون هماهنگی دانش و صنعت خرما و
«مهدی سرچشمه‌پور»
مسئول تهیهی نقشه‌ی راه خرما**

نقشه‌ی راه خرما و مسیر بهبود وضعیت خرماي کشور

مد نظر دستگاه‌های مربوطه قرار گیرد؛ با «محمدرضا پورخاتون» دبیر کانون هماهنگی دانش و صنعت خرما و «مهدی سرچشمه‌پور» مسئول تهیهی نقشه‌ی راه خرما به گفت‌وگو نشستیم.

اشاره: نقشه‌ی راه خرماي کشور که به همت کانون هماهنگی دانش و صنعت خرماي کشور تهیه شد، اخیرا توسط دکتر محمدرضا رحیمی معاون اول رییس‌جمهور رونمایی گردید. برای بررسی این نقشه که قرار است به عنوان یک سند بالادستی در رابطه با خرماي کشور

سالانه‌ای که برگزار خواهد شد، همواره به‌روزرسانی و تجدید خواهد شد.

نقش استان‌های خرماخیز در تهیهی نقشه‌ی راه خرما چگونه بوده است؟

سرچشمه‌پور: در تهیهی نقشه‌ی راه خرما گردهم‌آیی‌ها و نشست‌هایی با نمایندگانی که از سوی استان‌های خرماخیز معرفی شده بودند، برگزار شد و مشکلات و مواردی که توسط آن‌ها بیان شد، در نقشه‌ی راه خرما لحاظ گردید. اما در آینده نقش استان‌های خرماخیز پررنگ‌تر می‌شود و در نشست‌های تخصصی که در طول سال در استان‌های مختلف خرماخیز برگزار می‌شود، کلیات و چهارچوب اصلی که در نقشه‌ی راه مشخص شده است، با هماهنگی و سلیقه‌های استانی اجرایی و عملیاتی می‌شود.

به‌طور مثال، اولویت‌هایی که در مورد تولید برای استان کرمان داریم به خاطر تنوع اقلیمی و نوع رقم، با خوزستان متفاوت است و حتی بسته‌بندی و تجارت آن فرق می‌کند؛ بنابراین جزئیات نقشه‌ی راه از این به بعد به صورت استانی در نشست‌های تخصصی مشخص می‌شود.

پورخاتون: خیلی علاقه‌مندیم شاهد مشارکت استان‌های خرماخیز با کانون باشیم. ما فکر می‌کنیم در این راستا به وظیفه‌ی خود عمل کرده‌ایم و در این راستا مکاتبات زیادی با استان‌های خرماخیز انجام داده‌ایم. باید راهکاری پیدا کنیم تا کانون بتواند به‌طور واقعی به وظیفه‌ی ملی خود عمل کند که امیدواریم با برگزاری نشست‌های تخصصی که از این به بعد در قالب اجرای نقشه‌ی راه خرما برگزار می‌شود، ارتباط بیش‌تری با استان‌های خرماخیز برقرار شود.

پس آن‌طور که گفتید، در آینده شاهد عملیاتی شدن نقشه‌ی راه خرما با برگزاری نشست‌های استانی خواهیم بود...

سرچشمه‌پور: بله، در نشست‌های تخصصی و منطقه‌ای نقشه‌ی راه اجرایی و عملیاتی خواهد شد. به‌طور مثال، در بخش تولید نقشه‌ی راه، در برنامه‌ی کوتاه‌مدت فقط حفظ و اصلاح وضع موجود بیان شده است؛ اما در برنامه‌های میان‌مدت و درازمدت بر اساس اولویت‌های تحقیقاتی که تعریف شده است، باید بتوانیم برای هر استان رقم مناسب را

در فصل دوم مشکلات و محدودیت‌های اصلی این محصول در سه بخش تولید، صنایع فرآوری و تجارت و بازرگانی تعیین و اولویت‌بندی شده است.

در فصل سوم نیز راهکارها و اولویت‌های پیشنهادی برای رفع مشکلات و محدودیت‌های هر بخش تعیین و ارائه شده است.

فصل چهارم هم شامل مهم‌ترین اولویت‌های تحقیقاتی این محصول است که در هر بخش دسته‌بندی، تنظیم و ارائه شده است.

در فصل پنجم نیز خلاصه‌ی برنامه‌ها در قالب برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت تعیین و تنظیم شده، و فصل ششم تحت عنوان پیوست‌ها، شامل آمار و ارقام و دیگر ضمایم است.

در تهیهی نقشه‌ی راه خرما گردهم‌آیی‌ها و نشست‌هایی با نمایندگانی که از سوی استان‌های خرماخیز معرفی شده بودند، برگزار شد و مشکلات و مواردی که توسط آن‌ها بیان شد، در نقشه‌ی راه خرما لحاظ گردید. اما در آینده نقش استان‌های خرماخیز پررنگ‌تر می‌شود و در نشست‌های تخصصی که در طول سال در استان‌های مختلف خرماخیز برگزار می‌شود، کلیات و چهارچوب اصلی که در نقشه‌ی راه مشخص شده است، با هماهنگی و سلیقه‌های استانی اجرایی و عملیاتی می‌شود.

جزئیات نقشه‌ی راه از این به بعد به صورت استانی در نشست‌های تخصصی مشخص می‌شود.

در واقع در نقشه‌ی راه خرما، کلیات مسیر بهبود وضعیت خرماي کشور مشخص شده است...

سرچشمه‌پور: اگرچه نقشه‌ی راه از نظر کلیات و چهارچوب اصلی نهایی و تصویب شده است، ولی از نظر جزئیات، مشکلات، محدودیت‌ها و اولویت‌های اجرایی و تحقیقاتی، به صورت ریز و استانی طی نشست‌های تخصصی

دلیل تهیهی نقشه‌ی راه خرما توسط کانون هماهنگی دانش و صنعت و خرما چه بود و تهیهی این نقشه چه روندی را طی کرد؟

پورخاتون: یکی از موضوعاتی که از همان ابتدای کار در کانون دنبال کردیم، تهیهی نقشه‌ی راه در زمینه‌های مختلف خرما بود. البته در این رابطه برخی کارها هم در گذشته انجام شده بود و برنامه‌هایی در قالب برنامه‌ی پنج‌ساله توسط جهاد کشاورزی ارائه شده بود. به همین جهت سعی کردیم به‌گونه‌ای عمل کنیم که نقشه‌ی راه با سیاست‌های جهاد کشاورزی مغایرت نداشته باشد؛ ضمن این‌که در زمینه‌ی تولید نیز بیش‌تر از اطلاعات جهاد کشاورزی استفاده کردیم. در دانشگاه و مرکز تحقیقات نیز زحمات زیادی کشیده شد و یک نقشه‌ی کیفی تهیه گردید. سعی کردیم سرفصل‌های نقشه‌ی راه موضوعاتی باشد که باید در راستای خرما دنبال شود؛ علاوه بر طرح تحقیقاتی که می‌توانست به عنوان یک موضوع خاص دیده شود.

سرچشمه‌پور: تهیهی نقشه‌ی راه یکی از اهداف و وظایف اصلی کانون‌هاست که خوش‌یختانه کانون خرما طی نشست‌های تخصصی مختلف پیش‌نویس نقشه‌ی راه خرماي کشور را تهیه کرد و در نشست تخصصی اردیبهشت امسال در چابهار با حضور مهندس قاسمی مسئول دفتر تجاری‌سازی معاونت علمی و فن‌آوری به تصویب رسید. این نقشه هم‌چنین در مهرماه امسال، در جشنواره‌ی علمی خرما در بم نیز ارائه شد.

خوش‌یختانه نقشه‌ی راه خرماي کشور در بررسی اولیه جزو پنج نقشه‌ی اول کانون‌ها قرار گرفت و در تاریخ ۱۹ دی‌ماه توسط دکتر رحیمی معاون اول رییس‌جمهور در گردهم‌آیی کانون‌ها در محل سالن اجلاس سران رونمایی شد.

محتوای نقشه‌ی راه خرما چگونه و بر اساس چه سرفصل‌هایی تنظیم شده و دارای چه برنامه‌هایی است؟

سرچشمه‌پور: نقشه‌ی راه خرماي کشور مشتمل بر شش فصل است که فصل اول تحت عنوان مقدمه و تاریخی‌های اهمیت و جایگاه خرما در ایران و جهان و در بین محصولات داخل کشور است.

با سرمایه‌ای معادل ۳۰۰ میلیون تومان راه‌اندازی شد و با شناخت شرکت‌ها نسبت به این صندوق، اکنون سرمایه‌ی آن به ۵ میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان رسیده است که سهم دولت ۴۸ درصد و سهم بخش خصوصی ۵۲ درصد است. از این صندوق در برنامه‌ی پنجم به عنوان موسسه‌ی مالی و اعتباری نام برده شده است و به‌زودی مجوزهای بانک مرکزی را نیز در این خصوص اخذ خواهد کرد. این موسسه‌ی مالی فرصت خوبی برای بخش کشاورزی است و ماهیت آن به این شکل است که شرکت‌های حقوقی می‌توانند عضو این صندوق باشند؛ اما در شهرستان‌ها افراد حقیقی هم می‌توانند به عنوان زیر شاخه عضو شوند. در شهرستان‌های استان هم به‌زودی در شهرستان‌های رفسنجان و سیرجان این صندوق راه‌اندازی می‌شود.

منابع دولتی این صندوق به خاطر محدودیت منابع اعتباری، باید از اعتبارات تملکی و یا فروش اموال مازاد تامین شود که در استان کرمان از طریق فروش اموال مازاد این اعتبار تامین شده است. در پایان سال ۹۳ نیز با فروش دو قطعه زمین سرمایه‌ی صندوق به مرز ۱۰۰ میلیارد تومان خواهد رسید که اگر این اتفاق رخ دهد، موسسه‌ی مالی و اعتباری قدرتمندی را در کرمان شاهد خواهیم بود.

نحوه مشارکت بخش خصوصی چگونه است؟

پورخاتون: نحوه‌ی کار به این شکل است که به ازای هر یک میلیون تومان سهمی که بخش خصوصی خریداری می‌کند، دولت نیز حدود ۹۰۰ هزار تومان به صندوق تزریق می‌کند و سرمایه‌ی بخش خصوصی در صندوق به حدود یک میلیون و ۹۰۰ هزار تومان می‌رسد و به همین نسبت تسهیلات با بهره ۴ درصد به سهام‌دار اعطا می‌شود. همچنین بعضی از اعتباراتی که تاکنون به بانک‌ها تعلق می‌گرفت تا از طریق بانک‌ها به بخش خصوصی اعطا شود از جمله اعتبارات آبیاری تحت فشار، مرغ‌داری‌ها، گاو‌داری‌ها و زراعت، به این صندوق تعلق می‌گیرد تا کار از این طریق انجام شود؛ ضمن این‌که این پروسی‌ی گردش پول به بخش کشاورزی کمک زیادی می‌کند.

انجمن خرما در این خصوص چه کاری می‌تواند انجام دهد؟

پورخاتون: انجمن خرما می‌تواند شرکت‌هایی را که در بخش‌های مختلف بسته‌بندی، تولید، تجارت و صنایع فرآوری خرما فعال هستند، ترغیب و هدایت کند تا در افزایش سرمایه‌ای که قرار است در این صندوق اتفاق بیفتد، با عضویت در صندوق، مشارکت کنند. در زمینه‌ی تامین نقدینگی کشاورزان و تجار خرما در استان همواره با مشکل مواجه هستند و بانک‌ها به مشکلات فراوان اعتبار و تسهیلاتی در اختیار فعالان این بخش قرار می‌دهند؛ بنابراین اگر فعالان خرما عضو این صندوق باشند، صندوق می‌تواند به‌صورت مضاربه‌ای تسهیلات در اختیار سهام‌داران قرار دهد؛ ضمن این‌که کارمزد تسهیلات نیز در پایان به سهام‌دار تعلق می‌گیرد.

حرف آخر...

پورخاتون: یکی از موضوعاتی که در رابطه با ساختار تشکیلاتی برای کانون تعیین شده، بازنگری در اعضای شورای عالی کانون خرماست تا یک مجموعه‌ی خوب و کامل در بخش‌های مختلف خرما داشته باشیم. همچنین بانک اطلاعات و سایت خرما نیز فعال شده است و تلاش خواهیم کرد تا در این رابطه نیز اطلاعات خرمای کشور و جهان را به‌روز داشته باشیم.

سرچشمه‌پور: کانون هماهنگی دانش و صنعت خرمای کشور یک بستر مناسب و یک راه میان‌بر برای رسیدن به شرایط مطلوب خرما در کشور است و از این به بعد به هنر استان‌های خرماخیز بستگی دارد که چگونه از این بستری که مهیا شده است، بهره ببرند.

برای عملیاتی شده نیاز به هزینه‌ی بالا دارند که از عهده‌ی کشاورز خارج است. پس باید به دنبال روش‌هایی باشیم که برای کشاورز مقرون‌به‌صرفه است و هزینه‌ی زیادی در بر ندارد. در پیش‌رس کردن خرما هم‌چنین کاهش هزینه را در مرحله برداشت به دلیل کاهش هزینه‌ی کارگری، شاهد خواهیم بود؛ ضمن این‌که در این روش علاوه بر جلوگیری از ضایعات خرما، شست‌وشوی خرما در مرحله‌ی خارک نیز مقدور است. به هر حال این طرح به معاونت علمی و فن‌آوری رییس‌جمهور ارائه و در جلسه‌ی دفاعیه از آن دفاع و پذیرفته شد و در مراسم رونمایی از نقشه‌ی راه خرما نیز اعتبار آن تصویب شد تا به صورت تسهیلات در اختیار بخش خصوصی قرار گیرد. بخش خصوصی اجرای این طرح هم مشخص شده و قرار است این طرح از اردیبهشت امسال که مرحله‌ی خارک به رطب اتفاق می‌افتد عملیاتی و اجرا شود. برای بقیه‌ی طرح‌ها نیز به دنبال سرمایه‌گذار هستیم تا این طرح‌ها مثل گذشته در آرشو مراکز تحقیقات نگهداری نشود و با ورود سرمایه‌گذاران به بهره‌برداری برسد.

خیلی علاقه‌مندیم شاهد مشارکت استان‌های خرماخیز با کانون باشیم.

ما فکر می‌کنیم در این راستا به وظیفه‌ی خود عمل کرده‌ایم و در این راستا مکاتبات زیادی با استان‌های خرماخیز انجام داده‌ایم؛ اما متأسفانه آن‌گونه که باید استان‌ها با کانون همکاری کرده‌اند.

باید راهکاری پیدا کنیم تا کانون بتواند به‌طور واقعی به وظیفه‌ی ملی خود عمل کند که امیدواریم با برگزاری نشست‌های تخصصی که از این به بعد در قالب اجرای نقشه‌ی راه خرما برگزار می‌شود، ارتباط بیش‌تری با استان‌های خرماخیز برقرار شود.

یکی از مواردی که در نشست انجمن خرما مطرح کردید، تهیه نقشه‌ی ژنتیکی ارقام مختلف خرما بود؛ در این رابطه بیش‌تر توضیح می‌دهید؟

پورخاتون: نقشه‌ی ژنتیکی ارقام مختلف خرما یکی از طرح‌هایی است که با هماهنگی کانون و از طریق دانشگاه و مرکز تحقیقات در حال پی‌گیری هستیم و از این به بعد به‌خصوص در زمینه‌ی ردیابی وضعیت نهال‌های کشت بافت و ارزیابی آن، از طریق این نقشه انجام می‌شود. از طریق کانون اعتباری گذاشته شد تا ارقام کشت بافت که سابقه‌ی حدود هشت‌ساله در کشور دارند، با این نقشه مطابقت داده شود تا ببینیم آن‌چه کشاورز ادعا می‌کند، در عمل اتفاق افتاده یا خیر.

یکی از موارد دیگری که مطرح کردید، مشارکت فعالان خرما در صندوق حمایت از محصولات کشاورزی بود؛ در این خصوص نیز بیش‌تر توضیح دهید؟

پورخاتون: صندوق حمایت از محصولات کشاورزی یک نهاد اعتباری است که فعالان کشاورزی می‌توانند از این نهاد استفاده کنند.

این صندوق بعد از ادغام دو وزارتخانه و تشکیل وزارت جهاد کشاورزی به عنوان یک بند قانونی به وزارتخانه ابلاغ شد و بر این اساس وزارت جهاد کشاورزی موظف گردید در مجموعه‌ی خودش یک نهاد مالی و اعتباری راه‌اندازی کند. حداکثر سرمایه‌ی که دولت مجاز به سرمایه‌گذاری در این صندوق است، ۴۹ درصد است و مابقی آن باید از طریق فروش سهام به بخش خصوصی این موسسه تقویت شود.

وضعیت این صندوق در استان کرمان چگونه است؟ پورخاتون:

در استان کرمان این صندوق از سال ۸۶

تعیین و معرفی کنیم؛ و در برنامه‌ی بلندمدت نیز حذف ارقام غیر تجاری باغ‌های کم‌بازده و تبدیل آن‌ها به نخلستان‌های نو و ارقام جدید در دستور کار قرار دارد که به گذر از برنامه‌های کوتاه مدت و تا حدی میان‌مدت نیاز است.

پس نقشه‌ی راه خرما اکنون پس از تصویب در آغاز راه قرار دارد؟

سرچشمه‌پور: بله؛ چون سند تعیین و راه تعریف شده و مورد تأیید همه قرار گرفته و تصویب شده است، دیگر باید وارد جزئیات شویم. در این راستا تلاش خواهیم کرد تا در نشست‌های تخصصی که در طول سال در هر استان برگزار خواهد شد، به‌طور جزئی و تخصصی، مسائل استانی در قالب کارگروه‌های تخصصی و کمیته‌های فنی سه‌گانه (تولید، صنایع و فرآوری و تجارت و بازرگانی) مورد بررسی قرار گیرد، نهایی شود و به عنوان سند استانی به اجرا درآید؛ بنابراین هماهنگی بین نهاد‌های مربوطه از جمله کانون، بخش خصوصی و بخش دولتی و استان‌های خرماخیز، در این‌جا اهمیت بیش‌تری پیدا می‌کند. در واقع کانون به دنبال ایجاد پیوستگی لازم به عنوان یک زنجیر اتصال و پل ارتباطی بین بخش‌های مختلف درگیر با این محصول ایفای نقش می‌کند.

برای عملیاتی شدن نقشه‌ی راه خرما و همراهی و همکاری دستگاه‌های مربوطه چه ضمانت اجرایی وجود دارد؟

پورخاتون: یکی از نگرانی‌ها، پس از تهیه نقشه‌ی راه خرما این بود که این نقشه، جایگاه قانونی خود را نداشته باشد؛ بنابراین در مراسم رونمایی که آقای ممبر دزفولی دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز حضور داشت، مقرر شد تا این نقشه در شورای عالی انقلاب فرهنگی مطرح و به عنوان یکی از نقشه‌ها و اسناد جامع علمی کشور مصوب و به عنوان یک نقشه‌ی فرادستی به دستگاه‌های اجرایی از جمله وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت جهاد کشاورزی و همه‌ی بخش‌هایی که در زمینه‌ی خرما فعال هستند، ابلاغ شود. هم‌چنین بناسد در کمیته‌های خاصی که برای اجرای این نقشه تعریف شده است، نحوه‌ی عملیاتی شدن نقشه‌ی راه خرما بررسی شود. در این راستا از وجود انجمن خرما به‌عنوان مسئول کمیته‌ی تجارت و بازرگانی نیز بهره خواهیم برد و امیدواریم انجمن خرما در این رابطه به کانون کمک کند.

آیا در خصوص تجاری‌سازی طرح‌های پژوهشی هم برنامه‌ای در دستور کانون قرار دارد؟

سرچشمه‌پور: ما اکنون لیست اولیه‌ی طرح‌هایی که قابلیت تجاری‌سازی دارند را تهیه کرده‌ایم و در حال اصلاح، تکمیل، اولویت‌بندی و نهایی کردن آن‌ها هستیم. برای هر یک از این طرح‌ها یک خلاصه پروپوزال تهیه کرده و در اختیار علاقه‌مندان قرار داده خواهد شد تا برحسب زمینه‌های کاری، مورد استفاده‌ی متخصصان و دست‌اندرکاران این محصول قرار گیرد.

پورخاتون: در کانون به دنبال ایجاد ثروت در بخش خرما از طریق مراکز علمی هستیم. به همین جهت بعد از همایش علمی خرما ۲۹ طرح تحقیقاتی که قابلیت تجاری شدن دارند، شناسایی شد، که یکی از این طرح‌ها زودرس کردن و پیش‌رس کردن خرماست که در سطح کلان قابلیت اجرایی دارد.

اجرای این طرح به‌خصوص در خرمای مضافتی چند فایده دارد؛ ابتدا چون خشکیدگی خوشه‌ی خرما در یک مرحله‌ی خاص از خرما (تبدیل خارک به رطب) ایجاد می‌شود؛ با اجرای این طرح خرما در مرحله‌ی خارک برداشت می‌شود و از طریق روش‌های مصنوعی به‌طور کامل می‌رسد. در خصوص عارضه‌ی خشکیدگی خوشه‌ی خرما طرح‌های خوبی توسط بخش‌های مختلف ارائه شده است؛ اما آن‌چه که مهم است، عملیاتی کردن این طرح‌هاست که اغلب این طرح‌ها

NOVIN FRESH DATES **رطب نوین**
طعم بم

شرکت بازرگانی نوین طعم بم

تولید و نگهداری و بازاریابی خرما

شرکت بازرگانی نوین طعم بم شماره ثبت ۴۰۳

تلفن: ۰۳۴۴-۲۳۱۱۵۵۸
فکس: ۰۳۴۴-۲۳۱۴۹۳۷
همراه: ۰۹۱۳-۱۴۴۰۲۸۶

www.novindates.ir
E-Mail: novintam@gmail.com

بم، خیابان شهدا، روبروی دبیرستان خاتم الانبیاء، سردخانه نوین بم

می خواهید مزرعه و باغ خود را از طریق اینترنت و عکسهای ماهواره ای کنترل کنید؟

شرکت فنی و مهندسی هدیش کارمانیا
آماده ارائه خدمات نقشه برداری GPS با قابلیت
بروزرسانی و انطباق نقشه‌ها بر روی عکسهای
هوایی Google با نازلترین قیمت به شما می‌باشد
تلفن تماس: ۰۹۱۳-۳۹۷-۹۸۲۰

شرکت فنی و مهندسی هدیش کارمانیا
ثبت ۱۱۲۶۲ کرمان

شرکت صنایع بم و خرما
(تاسیس ۱۳۴۴)

دارای پروانه بهره برداری از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (۱۰۶۷)

ارایه دهنده:

- خدمات سردخانه ای با ظرفیت پنج هزار تن
- شستشو و ضد عفونی خرما به ظرفیت دو هزار تن در سال
- درجه بندی و بسته بندی رطب و خرما به ظرفیت سه هزار تن در سال
- خدمات مشاوره ای در امور بازرگانی داخلی و خارجی مرتبط با خرما

رطب باهره

نشانی: بم- بلوار شهید باهنر شماره های تماس: ۰۳۴۴-۲۵۱۰۸۵۴
همراه: ۰۹۱۳۱۴۴۲۴۱۷ تلفکس: ۰۳۴۴-۲۵۱۰۸۶۱

تقویم سال ۱۳۹۲ خورشیدی

خرداد ۱۳۹۲

۱۳۹۲ / May - June 2013 / رجب - شمس ۱۳۴۲

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه شنبه	چهارشنبه	پنج شنبه	آدینه
۲۸	۲۹	۳۰	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹
۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷
۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹
۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶